

REGIONÁLNY ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA
so sídlom v Nových Zámkoch

Slovenská ul. č.13

940 30 Nové Zámky

Úrad verejného zdravotníctva SR
e-mail: vyrocne.spravy@uvzsr.sk

V prílohe Vám zasielam:

odpočet plnenia **Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v SR za rok 2022 a ďalšie roky** podľa jednotlivých oddelení Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch (ďalej RÚVZ) k 31.12.2022:

ODDELENIE HYGIENY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA

1.1 Plnenie akčného plánu pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky (NEHAP V).

Priorita (A):

V súčasnej etape riešenia sa na jej plnení oddelenie HŽPaZ nepodieľa.

Priorita (B):

- Oddelenie zabezpečovalo kontrolu kvality pitnej vody na území okresu Nové Zámky. Počet odobratých vzoriek pitnej vody: preverovací monitoring 13 vzoriek pitnej vody, kontrolný monitoring 90 vzoriek vody, štátny zdravotný dozor 9 vzoriek pitnej vody. Vyšetrenie vzoriek zabezpečil RÚVZ so sídlom v Nitre.

- Informácie o kvalite pitnej vody sú zverejňované na webovom sídle Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch.

- Počas letnej turistickej sezóny oddelenie zabezpečovalo odbery vzoriek vody na kúpanie z bazénov umelých otvorených kúpalísk a prevádzok wellness, vybavených atrakciami, na prítomnosť baktérií rodu Legionella. Počet odobratých vzoriek bazénových vôd v roku 2022:

TK I Štúrovo: 4 vzorky

TK Štrand Nové Zámky: 4 vzorky

TK Podhájska: 3 vzorky

TK Tvrdošovce: 2 vzorky

Spolu bolo odobratých 13 vzoriek, vo vzorkách nebola zistená prítomnosť baktérií rodu Legionella, vyšetrenie vzoriek zabezpečil RÚVZ so sídlom v Nitre.

Priorita (C):

-V rámci plnenia aktivity kontrola rezíduí pesticídov v potravinách a v detskej výžive v Slovenskej republike oddelenie hygieny výživy vykonalo odber 3 vzoriek detskej výživy na vyšetrenie prítomnosti pesticídov, vyšetrenie vzoriek zabezpečil ÚVZ SR Bratislava. Výsledky všetkých troch vzoriek nepoukázali na prítomnosť pesticídov.

Priorita (D):

V súčasnej etape riešenia sa na jej plnení oddelenie nepodieľa.

Priorita (E):

V sledovanom období oddelenie HŽPaZ neriešilo uvedenú problematiku.

Priorita (F):

V rámci plnenia priority monitoring a kontrola hygienických požiadaviek na pieskoviskách zabezpečilo oddelenie hygieny detí a mládeže RÚVZ so sídlom v Nových Zámkoch odber vzoriek zo 6 pieskovísk materských škôl v okrese Nové Zámky (MŠ Bajtava, MŠ Veľká

Maňa, MŠ Trávnica, MŠ Bardoňovo, MŠ Salka, MŠ Malé Kosihy) vyšetrenie vzoriek zabezpečil RÚVZ so sídlom v Nitre. Nebola zistená prítomnosť termotolerantných koliformných baktérií, Salmonella sp., geohelminčov (vajíčka, larvy).

Priorita (G):

V súčasnej etape riešenia sa na jej plnení oddelenie HŽPaZ nepodieľa.

Priorita nad rámec definovaných priorít Ostravskej deklarácie:

- Informácie o škodlivých účinkoch UV žiarenia v súvislosti s návštevou solárií sú uvedené na webovom sídle úradu.

1.2 Protokol o vode a zdraví – plnenie národných cieľov

V súčasnej etape riešenia sa na plnení projektu oddelenie HŽPaZ nepodieľa.

1.3 Ľudský bio monitoring – sledovanie záťaže skupín obyvateľstva vybraným chemickým faktorom v životnom prostredí a pracovnom prostredí

V súčasnej etape riešenia sa na plnení projektu oddelenie HŽPaZ nepodieľa.

1.4 Mapovanie prítomnosti baktérií rodu Legionella v zariadeniach sociálnych služieb

V roku 2022 sa na plnení projektu oddelenie HŽPaZ nepodieľalo, nakoľko v prvom kole odberov (26.10. 2020) na stanovenie baktérií rodu *Legionella* v ZSS „Vek nádeje“ Nové Zámky, Šoltésovej ul. č. 2 nebola stanovená *Legionella* v žiadnej odobratej vzorke.

1.5 Mapovanie aktuálneho stavu výskytu pesticídnych látok a mikropolutantov v pitných vodách

V sledovanom období sa oddelenie HŽPaZ nepodieľalo na riešení uvedenej úlohy.

ODDELENIE PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO LEKÁRSTVA

2.1 ZNIŽOVANIE MIERY ZDRAVOTNÝCH RIZÍK ZAMESTNANCOV Z PRACOVNÉHO PROSTREDIA, PRACOVNÝCH PODMIENOK A SPÔSOBU PRÁCE

2.1.1 Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

Na oddelení preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie vedieme evidenciu rizikových prác v celoslovenskom programe ASTR, ktorý sa pravidelne aktualizuje. V okrese Nové Zámky v tomto roku evidujeme rizikové práce vo výrobných závodoch a v súkromných firmách s celkovým počtom pracovníkov 1.888, z tohoto počtu vykonáva rizikové práce 366 žien. V priebehu roka 2022 sa znížil počet vyhlásených rizikových prác z toho dôvodu, že boli zrušené pracovné miesta, vykonali sa opatrenia na elimináciu rizikových faktorov v pracovnom prostredí alebo sa menil charakter výroby vo firmách. Rizikové práce v 3. kategórii rizika podľa Vyhlášky MZ SR č. 448/2007 Z.z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii prác z hľadiska zdravotných rizík a o náležitostiach návrhu na zaradenie prác do kategórií, v znení Vyhlášky č. 96/2016 Z.z. boli vyhlásené v 8 prípadoch. Vyňatie rizikových prác na žiadosť prevádzkovateľa firmy bolo vykonané v 4 prípadoch.

Pri vykonávaní štátneho zdravotného dozoru na rizikových pracoviskách sa kládol dôraz na zaraďovanie pracovníkov do pracovného procesu na základe výsledkov preventívnych lekárskech prehliadok, ďalej sme sledovali intervaly preventívnych lekárskech prehliadok, poskytovanie, používanie a údržbu osobných ochranných pracovných prostriedkov, pravidelnú objektivizáciu faktorov pracovného prostredia, vypracovanie aktuálnych prevádzkových poriadkov, posudkov o riziku a zabezpečenie zdravotného dohľadu.

Štátny zdravotný dozor na pracoviskách, kde sú vyhlásené rizikové práce bol vykonaný v 2 prípadoch a bol medzi inými zameraný aj na dodržiavanie povinnosti zamestnávateľov o zabezpečení pracovnej zdravotnej služby vyplývajúcej zo zákona č. 470/2011 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov.

Sankcie za neplnenie povinnosti zamestnávateľov za neplnenie opatrení na ochranu zdravia na pracoviskách, kde sú vyhlásené rizikové práce neboli uložené, nakoľko sa táto povinnosť vo všetkých prípadoch v prevažnej miere plní.

2.1.2 Znižovanie zdravotných rizík z látok a zmesí klasifikovaných ako toxické

Pri vykonávaní štátneho zdravotného dozoru sme sa zameriavali na uplatňovanie požiadaviek Nariadenia vlády SR č. 355/2006 Z.z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci, v znení Nariadenia vlády SR č. 300/2007 Z.z..

V okrese Nové Zámky sa veľmi toxické, alebo toxické látky a zmesi nevyrábajú. Používanie veľmi toxických a toxických látok a zmesí podľa jednotlivých druhov a skupín v poľnohospodárstve sa vykonáva podľa aktuálneho „Zoznamu a rozsahu použitia registrovaných prípravkov na ochranu rastlín a iných prípravkov“. Letecká aplikácia veľmi toxických a toxických látok a zmesí sa v roku 2022 nevykonávala. Rozhodnutie o návrhu na skladovanie a manipuláciu s veľmi toxickými a toxickými látkami a zmesami pri výkone dezinfekcie a deratizácie sme nevydali ani v jednom prípade.

Pri došlých hláseniach o dezinfekcii a regulácii živočíšnych škodcov preverujeme u fyzických osôb - podnikateľov a právnických osôb dodržiavanie uvedeného Nariadenia vlády. V sledovanom období sme obdržali 74 písomných hlásení o výkone dezinfekcie a deratizácie v prevádzkach okresu Nové Zámky. Mimoriadne situácie, ani havárie sa v okrese Nové Zámky nevyskytli.

Odbornú prednášku pre pracovníkov v poľnohospodárstve na prácu s veľmi toxickými a toxickými látkami a prípravkami pracovníci RÚVZ so sídlom v Nových Zámkoch nevykonali ani v jednom prípade.

Od 1.9.2007 - od platnosti Zákona NR SR č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov nie je na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch zriadená komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti na prácu s veľmi toxickými a toxickými látkami a zmesami podľa Nariadenia Vlády SR č. 360/2006 Z.z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o rozsahu požadovaných vedomostí pre skúšky odbornej spôsobilosti, o zriaďovaní a činnosti skúšobných komisií a o obsahu osvedčenia o odbornej spôsobilosti.

2.1.3 Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu a z látok poškodzujúcich reprodukciu a narúšajúcich endokrinný systém

Pri výkone štátneho zdravotného dozoru sme sa taktiež zameriavali na vyhľadávanie pracovísk s výskytom karcinogénnych a mutagénnych faktorov a na dodržiavanie ustanovení Nariadenia vlády SR č. 356/2006 Z.z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorov pri práci, v znení neskorších predpisov (v znení č. [301/2007 Z. z.](#), [83/2015 Z. z.](#), [110/2019 Z. z.](#), [235/2020 Z. z.](#)).

V zdravotníctve sa v okrese Nové Zámky sa vyskytujú dve ambulancie klinickej onkológie a vnútorného lekárstva (na ul. SNP 42/A v Nových Zámkoch a vo Fakultnej nemocnici s Poliklinikou na Slovenskej 11 v Nových Zámkoch), ktoré slúžia aj na podávanie cytostatík a vo FNsP Nové Zámky: oddel. klinickej onkológie a FNsP Nové Zámky: 3 onko ambulancie - podávanie cytostatík. Ďalej na oddelení patológie, práca s formaldehydom vo Fakultnej nemocnici s Poliklinikou na Slovenskej ul. č. 11 A v Nových Zámkoch a na oddelení centrálnej sterilizácie, práca s formaldehydom vo Fakultnej nemocnici s Poliklinikou na Slovenskej ul. č. 11 A v Nových Zámkoch.

Búracie práce, odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb (odstránenie strešnej krytiny zo stavieb), ďalej odstránenie azbestocementových dosák z balkónov bytových domov a kanalizačných rúr v bytových domoch, kde sa vyskytuje v stavebnom materiáli azbest boli vykonané v 87 prípadoch. Túto prácu vykonali pracovné skupiny, oprávnené vykonávať túto činnosť. V okrese Nové Zámky máme pracovné skupiny, ktoré pravidelne vykonávajú práce pri odstraňovaní azbestocementového materiálu a to: AT STAVBY, s.r.o. so sídlom Komárňanská cesta 3 Nové Zámky, THERMKLIMA, s.r.o. so sídlom Mlynský Sek 425 Lipová, Martin Petřík bytom Dedinka č. 251 a Enerbyt s.r.o. Lipová č. 1/939 Štúrovo. Ďalej práce vykonávajú pravidelne mimo okresné firmy ASTANA, s.r.o. Scherffelova 1364/28 Poprad, Emtrade NR s.r.o. Vašinova 14 Nitra, AZBESTGROUP s. r.o. Sibírska 55 Bratislava - mestská časť Nové Mesto, Strešné centrum Tomáš Molnár s.r.o. Vonkajší rad 3963 Sereď, Nikin, s.r.o. 946 54 Bajč č. 78, Arpáda Bazsóa bytom Slatina č. 147, DILMUN SYSTEM, s.r.o. Vajnorská 37 Bratislava, Jesika Pačajová Ludvíka Svobodu 2569/40 Poprad, ReTrash s.r.o. Pavla Križku č. 385/32 Kremnica, SH Klampiarstvo s.r.o. Tajná č. 150 a ďalšie mimookresné firmy. V prevažnej miere sa jednalo o prácu s azbestocementovými doskami v exteriéri. V dvoch prípadoch sa jednalo o prácu v interiéri, odstránenie azbestocementových odpadových rúr v bytovom dome. Každé podanie má vypracovaný samostatný prevádzkový poriadok a posudok o riziku na tú akciu, na ktorú sa žiada vydať kladné rozhodnutie orgánu verejného zdravotníctva. Ďalej oprávnenie ÚVZ SR v Bratislave na odstraňovanie azbestocementových materiálov, plán práce demontáže azbestového materiálu, zmluvu o ukladaní odpadu na skládku, osvedčenia o odbornej a zdravotnej spôsobilosti pracovníkov firmy na prácu. Ďalej nám firmy zasielajú oznámenia o začatí činnosti týkajúcej sa likvidácie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest.

2.2 INTERVENČIE NA PODPORU ZDRAVIA PRI PRÁCI

2.2.1 Zdravé pracoviská - RÚVZ so sídlom v Nových Zámkoch nie je vybraným riešiteľským pracoviskom.

2.2.2 Európska informačná kampaň Európskej agentúry pre BOZP (OSHA Bilbao) zameraná na prevenciu zdravotných a bezpečnostných rizík pri práci

Pracovníci oddelenia preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie sa v mesiaci október aktívne zapájame do Európskeho týždňa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a na RÚVZ so sídlom v Nových Zámkoch sa uskutočňuje každý rok deň otvorených dverí v spolupráci s oddelením podpory zdravia a výchovy k zdraviu. Ďalej pracovníci oddelenia

denne, podľa záujmu zamestnávateľov a širokej verejnosti poskytujú poradenstvo všetkým zamestnávateľom a samostatne zárobkovo činným osobám.

Úroveň ochrany zdravia na chránených pracoviskách

Pracovníci oddelenia preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch vykonali štátny zdravotný dozor na 3 chránených pracoviskách, na základe žiadosti na uvedenie priestorov do prevádzky. Štátny zdravotný dozor z vlastného podnetu, sme vykonali na 1 už existujúcom chránenom pracovisku. Pre zriadenie chránených pracovísk (na uvedenie do prevádzky) sme v roku 2022 vydali 3 rozhodnutia a 16 odborných stanovísk, z toho 12 stanovísk na preobsadenie chráneného pracoviska a 4 stanoviská na rozšírenie chráneného pracoviska.

Pri výkone štátneho zdravotného dozoru sme nezistili nedostatky a z toho dôvodu sme neuložili ani opatrenia. Taktiež sme nenariadili úpravy pracovných podmienok na pracoviskách. Jednalo sa v prevažnej miere o drobné prevádzky a to: obchodná činnosť (profesia predavač), informátor/vrátnik (strážna služba), skladník, práca na PC, údržbár, práca v knižnici, strážnik parkoviska, pranie a upratovanie v priestoroch zariadenia sociálnych služieb. Jednalo sa o zdravotné postihnutie pracovníkov z dôvodu výskytu pohybového, onkologického alebo zmyslového postihnutia. Zrušenie chráneného pracoviska sme nezaznamenali.

Výkon štátneho zdravotného dozoru sme vykonali na základe požiadaviek odborného usmernenia Hlavného hygienika SR, ktorý bol doplnený o údaje o zamestnancoch na chránených pracoviskách z hľadiska ich zdravotných obmedzení a uplatnenia potrebných úprav pracovných podmienok.

ODDELENI HYGIENY VÝŽIVY

3.1 MONITORING PRÍJMU KUCHYNSKEJ SOLI

Cieľ

Dosiahnuť postupné znižovanie príjmu soli v nadväznosti na prijaté úlohy v oblasti rizikových faktorov vo výžive.

Gestor

ÚVZ SR

Riešiteľské pracoviská

ÚVZ SR a RÚVZ v SR

Anotácia

Sol' je jedným z hlavných rizikových faktorov vo výžive a jej nadmerný príjem je spojený s výskytom KVO. Ako rizikový faktor je indikovaný vo viacerých dokumentoch (napr. WHO Akčný plán pre výživu a potraviny 2016 – 2020, Viedenská deklarácia pre výživu). V oblasti vládou SR (uznesenie č.117 z 8. 3. 2017) prijatého Akčného plánu pre potraviny a výživu na roky 2017 – 2025 sa bude pokračovať v aktivitách na dosiahnutie cieľa prostredníctvom monitoringu - postupné zníženie príjmu soli na 5 g na deň u dospeléj populácie so zameraním sa na hotové pokrmy, chlieb a pečivo v spoločnom stravovaní so zameraním na uzavretý systém spoločného stravovania napr. zariadenia sociálnych služieb a stravovacie zariadenia v nemocničných zariadeniach.

Etapy riešenia

I. Etapa:

1. RÚVZ v sídle kraja odobrať najmenej 10 vzoriek hotových pokrmov v ZSS na laboratórnu kontrolu obsahu pridanej kuchynskej soli.
Z: RÚVZ v sídle kraja pod koordináciou KO v HV
2. Výsledky spracované podľa komodity v tabuľkovej forme zaslať na RÚVZ so sídlom v Trenčíne v termíne do 30. 01. 2022
Z: RÚVZ v sídle kraja pod koordináciou KO v HV

Výstupy

Záverečná správa - pre sledovanie vývoja v oblasti príjmu soli prostredníctvom hotových pokrmov, chleba a pečiva v zariadeniach spoločného stravovania uzatvoreného typu.

Plnenie:

Boli odobraté : z uzavretého typu spoločného stravovania **1 vzorka pokrmu** a z otvoreného typu spoločného stravovania **1 vzorka pokrmu** . Obsah soli vo vzorkách neprekročil odporúčané- predpísané hodnoty.

3.4 MONITORING PRÍTOMNOSTI ALERGÉNOV V HOTOVÝCH POKRMOCH PRIPRAVOVANÝCH V ZARIADENIACH SPOLOČNÉHO STRAVOVANIA A V POTRAVINÁCH URČENÝCH PRE DOJČATÁ A MALÉ DETI

Cieľ

Kontrola správnosti označenia potravín s ohľadom na výskyt alergénov pochádzajúcich zo zložiek potravín alebo v rámci procesu výroby a krížovej kontaminácie.

Gestor

ÚVZ SR

Riešiteľské pracoviská

ÚVZ SR, RÚVZ v SR

Anotácia

Potravinové alergie a intolerancie sú častým problémom nielen u detí ale aj u dospelých. Povinnosťou prevádzkovateľov potravinárskych podnikov je zabezpečiť, aby informácie o alergénoch boli uvedené na balených aj nebalených potravinách a manipulácia s potravinovými alergénmi bola počas výrobného procesu riadená. V zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom v platnom znení, musí byť akákoľvek zložka alebo technologicky pomocná látka uvedená v prílohe II, alebo akákoľvek zložka alebo technologická pomocná látka odvodená z látky alebo výrobku uvedeného v prílohe II, ktorá spôsobuje alergie alebo neznášanlivosť a ktorá sa používa pri výrobe alebo príprave potraviny, pričom sa nachádza aj v konečnom výrobku, aj keď v pozmenenom stave.

Etapy riešenia

I. etapa: máj 2022 – máj 2024 - analýza potravín na alergény a posúdenie správnosti označenia.

II. etapa: september 2024 – vyhodnotenie výsledkov a posúdenie správnosti označenia.

Výstupy

Záverečná správa. Informácie o potvrdených alergénoch, ktoré neboli uvedené na potravinách alebo v blízkosti predaja potravín budú vyhodnotené, dôvody, v akom procese či už výroby, manipulácie alebo len označenia došlo k pochybeniu bude riešené. Zistené výsledky budú súčasťou analýzy rizika pre plánovanie úradnej kontroly potravín s ohľadom na obsah alergénov.

Ukončenie úlohy

31. október 2024

Záverečná správa

31. október 2024

Plnenie : Boli odobraté **2 vzorky** dojčenskej výživy (vyšetrenie na obsah gluténu), vzorky vyhovovali podmienka zdravotnej nezávadnosti- glutén nebol prítomný. Bola odobratá **1** vzorka výživového doplnku (vyšetrenie na prítomnosť mliečnych proteínov) – mliečne proteíny neboli prítomné

Oddelenie hygieny výživy sa podieľalo v roku 2022 na plnení nasledovných úloh
Objektívizácie faktorov prostredia (BŽP, MŽP, FF, CHA):

7.4 REZIDUÁ PESTICÍDOV V POTRAVINÁCH NA VÝŽIVU A VÝŽIVOVÉ PRÍPRAVKY PRE DOJČATÁ A MALÉ DETI

Projekt vychádza z Akčného plánu pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky, regionálny cieľ IV., názov aktivity: Kontrola a monitoring cudzorodých látok v potravinách.

Gestor

ÚVZ SR

Riešiteľské pracoviská

ÚVZ SR, RÚVZ v SR podľa aktuálneho Plánu úradnej kontroly potravín

Cieľ

- monitoring obsahu rezíduí pesticídov v potravinách na výživu dojčiat a malých detí a následných výživových prípravkoch pre dojčatá a malé deti v obchodnej sieti
- ochrana zdravia detskej populácie
- plnenie prijatých opatrení v rámci dohovoru s krajinami EÚ nad kontrolou obsahu rezíduí pesticídov v potravinách na výživu dojčiat a malých detí a následných výživových prípravkoch pre dojčatá a malé deti, zavádzanie nových metód stanovenia rezíduí pesticídov

Anotácia

Participácia na monitoringu krajín EU v nadväznosti na prijaté opatrenia v oblasti kontroly prítomnosti a obsahu rezíduí pesticídov v potravinách na výživu dojčiat a malých detí a následných výživových prípravkoch pre dojčatá a malé deti a potravinový dozor nad kvalitou potravín na výživu dojčiat a malých detí a následných výživových prípravkov pre

dojčatá a malé deti z hľadiska obsahu rezíduí pesticídov v rôznych druhoch dojčenskej a detskej výživy na báze mlieka, ovocia, zeleniny, mäsa a cereálií a ich kombinácií.

Etapy riešenia

1. etapa: zber a analýzy 40 vzoriek potravín na výživu dojčiat a malých detí a následných výživových prípravkoch pre dojčatá a malé deti z obchodnej siete prostredníctvom RÚVZ . Analýza a vyhodnotenie obsahu 111 pesticídov-analytov, čo zodpovedá výberu podľa Nariadenia Komisie č. 2018/555 z 9. apríla 2018 v 10 vzorkách určených pre monitoring Európskej únie: priebežne počas roka 2022.

Výstupy

- výsledky kontrolovaných vzoriek potravín v rámci potravinového dozoru - priebežne
- podklady k správe z monitoringu pre EK
- hlásenia do EFSA

Plnenie : Boli odobraté **3 vzorky** dojčenskej výživy, vzorky vyhovovali podmienka zdravotnej nezávadnosti.

7.9 MONITORING VÝSKYTU VIBRIÍ S CIEĽOM OCHRANY VEREJNÉHO ZDRAVIA

Projekt vychádza z:

- Akčného plánu pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky, regionálny cieľ: Zabezpečiť prístup k vyhovujúcej a zdravotne bezpečnej pitnej vode, k sanitácii, a tiež zabezpečiť sledovanie kvality vôd na kúpanie
- Národného plánu kontroly infekčných ochorení v Slovenskej republike

Gestor

NRC pre *Vibrionaceae*, RÚVZ so sídlom v Komárne

Riešiteľské pracoviská

NRC pre *Vibrionaceae* pri RÚVZ so sídlom v Komárne, RÚVZ so sídlom v Poprade, vybrané RÚVZ v SR

Cieľ

- zhodnotiť riziko výskytu patogénnych vibrií v potravinách
- overiť možnosti molekulárno-biologickej subtypizácie týchto mikroorganizmov s použitím metód založených na PCR

Anotácia

Moderné trendy v stravovaní (konzumácia sushi, ustríc, surových, polosurových a sušených rýb, darov mora a iných) prinášajú častejší kontakt populácie s potravinami, kde sa patogénne vibriá prirodzene nachádzajú a môžu byť zdrojom rôznych gastrointestinálnych ochorení.

V súvislosti s týmito predpokladmi sa zhodnotí riziko výskytu baktérií z čeľade *Vibrionaceae* v rizikových potravinách. Z izolátov bude vytvorený reprezentatívny zbierkový súbor. Tento súbor sa bude ďalej analyzovať z hľadiska toxinogenity a virulénneho potenciálu genotypovými a fenotypovými metódami a overí sa na ňom použiteľnosť niektorých metód molekulárnej epidemiológie/molekulárnej biológie.

Získané výsledky prispievajú k poznaniu rizika výskytu vibrióz z potravín v súvislosti s modernými trendmi v stravovaní.

Cielená genotypová a fenotypová analýza prispeje k exaktnej identifikácii vybraných problémových species, ako aj k poznaniu ich dôležitých vlastností s cieľom ochrany verejného zdravia.

Etapy riešenia

Projekt je rozvrhnutý dlhodobo s požadovaným vyhodnocovaním

Výstupy

Parciálne výstupy budú uvedené v pravidelných intervaloch so záverečným vypracovaním hodnotiacej správy. Výstupom bude aj príspevok k hodnoteniu rizika expozície patogénnym vibriám a monitoring rizika expozície patogénnym vibriám pri konzumácii rizikových potravín.

Plnenie : Boli odobraté **2 vzorky** pokrmov z morských plodov v zariadení spoločného stravovania. Vzorky vyhovovali podmienka zdravotnej nezávadnosti.

7.15 ANALÝZA CELKOVÉHO ARZÉNU V POTRAVINÁCH

Projekt vychádza z ODPORÚČANIA KOMISIE (ÉU) 2015/1381 z 10. augusta 2015 o monitorovaní arzénu v potravinách na účely zberu informácií do jednotnej databázy.

Gestor

RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

Riešiteľské pracovisko

RÚVZ so sídlom v Prešove, RÚVZ so sídlom v Nitre, RÚVZ so sídlom v Žiline a ďalší podľa záujmu

Cieľ

- monitoring obsahu celkového arzénu v potravinách, s dôrazom na potraviny určené pre dojčatá a malé deti, pre potraviny určené na osobitné lekárske účely a výživové doplnky.

Anotácia

Arzén sa ubikvitárne vyskytuje v životnom prostredí. Jeho prirodzeným zdrojom v životnom prostredí je vulkanická činnosť, erózia pôdy a podobné prírodné procesy. Je prítomný v pôde, podzemných vodách aj v rastlinstve. Antropogénnym zdrojom arzénu je predovšetkým spaľovanie fosílnych palív, hutnícky a ťažobný priemysel (vyskytuje sa ako prímies v mnohých rudách). Arzén a jeho zlúčeniny sa využívajú aj v poľnohospodárstve ako súčasť pesticídov. V životnom prostredí neodegraduje, značná časť sa ukladá do vodných sedimentov a ľahko bioakumuluje v potravinovom reťazci. Arzén je mutagénna a karcinogénna látka. Najvyššie koncentrácie arzénu sa vyskytujú v ryži, listovej zelenine a morských plodoch. V potravinách sa môže vyskytovať v anorganickej a organickej forme. Pričom organický arzén je menej toxický ako anorganický, toxicita závisí na oxidačnom stupni, As III je toxickejší ako As V. Dlhodobý príjem anorganického arzénu má negatívny vplyv na ľudský organizmus, spôsobuje výskyt kožných lézií, rakoviny, vývojovej toxicity, neurotoxicity, kardiovaskulárnych ochorení, poruchy glukózového metabolizmu a cukrovky.

V zmysle NARIADENIA KOMISIE (EÚ) 2016/582 z 15. apríla 2016, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 333/2007, pokiaľ ide o analýzu anorganického arzénu, olova a polycyklických aromatických uhľovodíkov a určité kritériá účinnosti analýzy podľa bodu C.3.2. Všeobecné požiadavky sa uvádza: Metódy analýzy pre celkový obsah arzénu sú vhodné na skríningové účely pri kontrole hladín anorganického arzénu. Ak je celková koncentrácia arzénu nižšia ako maximálna hladina pre anorganický arzén, nevyžadujú sa ďalšie skúšky a vzorka sa považuje za vzorku, ktorá je v súlade s maximálnou hladinou pre anorganický arzén. Ak sa celková koncentrácia arzénu rovná maximálnej hladine pre anorganický arzén alebo je vyššia, vykonajú sa následné skúšky s cieľom stanoviť, či je koncentrácia anorganického arzénu vyššia ako maximálna hladina pre anorganický arzén.

Existujú analytické metódy, ktoré umožňujú stanoviť jednotlivé formy arzénu, v našich podmienkach môžeme stanoviť celkový obsah arzénu.

Predmetom riešenej problematiky je analytické stanovenie celkového arzénu v potravinách vhodnou metódou a monitorovanie obsahu celkového arzénu vo vzorkách potravín určených pre dojčatá a malé deti, ako aj v potravinách určených na osobitné lekárske účely a výživové doplnky. Zúčastnené laboratória budú môcť participovať na medzilaboratórnej porovnávacej skúške, ktorú zorganizuje NRC pre organizovanie MPS v oblasti potravín na RÚVZ Prešov.

Etapy riešenia

rok 2022 - analýza vzoriek, zber a vyhodnotenie údajov

Výstupy

- prezentácia výsledkov v spolupráci HV poskytnúť informácie o výsledkoch analýz
- správa o výsledkoch stanovenia obsahu celkového arzénu v potravinách určených pre dojčatá a malé deti.

Plnenie : Bola odobratá **1 vzorka** pokrmu pre dojčatá a malé deti. Vzorka vyhovovala podmienka zdravotnej nezávadnosti – obsah arzénu bol 0,014 mg/kg.

ODDELENIE HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

4.1 Aktivity prevencie detskej obezity v kontexte plnenia NÁRODNÉHO AKČNÉHO PLÁNU PREVENČIE OBEZITY na roky 2015 – 2025 (NAPPO)

Cieľom aktivít je komplexným výkonom štátneho zdravotného dozoru, realizáciou výchovných aktivít v oblasti edukácie matiek cestou materských centier a detí a mládeže cestou zariadení pre deti a mládež prispieť k zníženiu výskytu detskej obezity.

Podpora zdravšieho prostredia v školách

- Edukačné aktivity v oblasti zdravého stravovania a zdravej výživy detí, mliečneho programu pre deti, programu školské ovocie. Do projektu mliečneho programu je zapojených celkovo 54 škôl, z toho 28 materských škôl, 18 základných škôl, 7 základných škôl s materskou školou a 1 stredná odborná škola. Do projektu školské ovocie je zapojených 73 škôl, z toho 40 materských škôl, 24 základných škôl a 9 základných škôl s materskou školou.
- Prebiehala počas výkonu ŠZD na tému: Zdravé stravovanie, prevencia obezity v dňoch

5.4.2022 – Cirkevná materská škola sv. Filipa Neri, Nové Zámky

28.4.2022 – Materská škola, Bartókova ul., Štúrovo

- 3.5.2022 – Materská škola, Bitúnkova ul., Nové Zámky
- 6.5.2022 – Základná škola, Ul. SNP, Šurany
- 19.9.2022 – Materská škola, Hlboká ul., Tvrdošovce
- 23.9.2022 – Materská škola, Ul. P. Blahu, Nové Zámky
- 4.10.2022 – Materská škola, Zemné
- 14.10.2022 – Materská škola, Šoltésovej ul., Nové Zámky
- 21.10.2022 – Materská škola, Cyrilometódska ul., Nové Zámky
- 24.11.2022 – Základná škola, Komjatice
- 2.12.2022 – Základná škola, Dolný Ohaj

Poskytovať nutričné vzdelávanie odborným zamestnancom školského stravovania v rámci projektov profesijných združení

- V predškolských a školských zariadeniach v rámci ŠZD prebieha prednášková činnosť o zdravom stravovaní a kontrola používaných surovín na prípravu stravy pre deti.

- 6.5.2022 – Základná škola, Bernolákova ul., Šurany (Školská jedáleň pri ZŠ)
- 3.6.2022 – prednášková činnosť na pracovnej porade vedúcich ŠJ
- 24.6.2022 – Materská škola, Széchenyiho nám., Nové Zámky (Školská jedáleň pri MŠ)
- 13.9.2022 – Materská škola, Družstevný rad, Štúrovo (Školská jedáleň pri MŠ)
- 1.12.2022 – Materská škola, Nábřežná ul., Nové Zámky (Školská jedáleň pri MŠ)

4.2 Hodnotenie jedálnych lístkov v MŠ a v ZŠ

Cieľom projektu je zmapovanie situácie v oblasti dodržiavania všeobecných zásad pre zostavovanie jedálnych lístkov v zariadeniach spoločného stravovania detí MŠ a ZŠ a zistiť frekvenciu podávania vybraných druhov potravín (pokrmov). V mesiacoch marec a máj sa vykonalo hodnotenie jedálnych lístkov v 3 základných školách – Školská jedáleň pri základnej škole s materskou školou K. Strmeňa, Ul. J. A. Komenského, Palárikovo, Školská jedáleň pri základnej škole s materskou školou, Kolta a v Školskej jedálni pri základnej škole E. Adyho s VJM, Adyho ul., Štúrovo. Pestrosť podávaných pokrmov v uvedených školských jedálňach možno považovať za vyhovujúcu, frekvencia podávania vybraných druhov pokrmov resp. potravín bola hodnotená ako dobrá.

4.3 Úrazy u detí v SR

Cieľom projektu je formou spolupráce s NCZI a regionálnymi nemocnicami získať vybrané informácie, týkajúce sa problematiky úrazov detí na Slovensku. Projekt sa realizuje v spolupráci s príslušnými pracovníkmi oddelení traumatológie a ambulancie traumatológie FNsP Nové Zámky. K 31.12.2022 bolo vyzbieraných a spracovaných 66 dotazníkov.

Národný akčný plán na kontrolu tabaku

Počas výkonu ŠZD v dozorovaných školských zariadeniach oddelenie HDM vykonáva kontrolu dodržiavania ustanovení zákona č.377/2004 Z.z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. K 31.12.2022 bolo vykonaných 63 takýchto kontrol (37 kontrol v zariadeniach pre deti a mládež, 18 kontrol v zariadení školského stravovania a 8 kontrol v stravovacích zariadeniach poskytujúcich služby žiakom zotavovacích podujatí).

Projekt COSI organizovaný Svetovou zdravotníckou organizáciou je súčasťou úlohy „Aktivity prevencie detskej obezity v kontexte plnenia Národného akčného plánu prevencie obezity na roky 2015-2025“. Do projektu boli zapojení žiaci vo vekových skupinách 7-7,99 roka a 8-8,99 roka z dvoch mestských základných škôl (Základná škola, Hradná ul., Nové Zámky a Základná škola, Mostná ul., Nové Zámky) a dvoch vidieckych základných škôl (Základná škola s materskou školou Ondreja Cabana, Komjatice, Základná škola, Mojzesovo - Černík). Celkovo bolo vyzbieraných a spracovaných 147 dotazníkov.

Monitoring zaočkovanosti detí v materských školách

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch na základe požiadavky Úradu komisára pre deti spolupracuje pri zbere údajov o zaočkovanosti detí navštevujúcich predškolské zariadenia v okrese.

ODDELENIE EPIDEMIOLOGIE:

6.1 Úloha Národný imunizačný program SR – pravidelné povinné očkovanie sa vykonáva proti desiatim prenosným ochoreniam a to proti detskej obrne, záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu, hemofilovým invazívnym infekciám, vírusovej hepatitíde typu B, osýpkam, ružienke, mumpsu a pneumokokovým invazívnym infekciám. Očkovacie schémy sú súčasťou očkovacieho kalendára na rok 2022, vypracovaného v súlade so zákonom č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a odporúčaniami WHO, určených na povinné očkovanie detí. Cieľom špecifickej prevencie je podstatná redukcia eliminácia až eradikácia výskytu vybraných ochorení preventabilných očkovaním, a tým zlepšenie kvality života pri udržaní minimálne 95% zaočkovanosti na celoslovenskej, krajskej a okresnej úrovni. Tento projekt je súčasťou Národného plánu kontroly infekčných ochorení v Slovenskej republike a k nemu vypracovanému akčnému plánu – Národný imunizačný program SR.

Zo záverov previerky očkovania vykonanej k 31.08.2022 vyplynuli nasledovné výsledky: Základné očkovanie detí v ročníku narodenia 2020 proti DTaP-VHB-Hib-IPV bolo vykonané na 97,3%. Základné očkovanie detí v ročníku narodenia 2020 proti PCV bolo vykonané na 97,3%. Preočkovanie proti DTaP-IPV v šiestom roku života (ročník narodenia 2015) bolo vykonané na 95,3%. Preočkovanie detí proti dTaP-IPV v 13. roku života (ročník narodenia 2008) bolo realizované na 97,7%. Základné očkovanie detí proti MMR bolo v ročníku 2019 vykonané na 97,4% a v ročníku 2020 na 95,8%. Následné preočkovanie detí v 11. roku života proti MMR bolo vykonané v ročníku narodenia 2009 na 96,7% a v ročníku narodenia 2010 na 97,0%. Očkovanie zdravotníckych pracovníkov je naďalej na dobrej úrovni, percento zaočkovania sa pohybuje od 94% - 100%. U očkovania študentov nadstavbového štúdia zdravotníckeho zamerania dosiahla zaočkovanosť v I. ročníku 53,8%, v II. a III. ročníku 100%. Zaočkovanosť u novorodencov HBsAg pozitívnych matiek a hemodialyzovaných pacientov dosiahla 100%. Očkovanie proti VHB u vybraných skupín osôb vystavených zvýšenému riziku nákazy VHB, bolo vykonané u 2 kontaktov chorých na VHB, 4 kontaktov nosičov HBsAg, u 479 chovancov zariadení pre mentálne postihnutých a u 37 detí v resocializačných strediskách pre drogovu závislé osoby. Odporúčané očkovanie proti VHA u detí vo veku dvoch rokov žijúcich v miestach s nízkym sociálno-hygienickým štandardom bolo vykonané v ročníku 2019 na 33,3% a v ročníku 2020 na 30,8%. Očkovanie proti chrípke a invazívnym pneumokokovým nákazám u osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb, bolo vykonané proti chrípke u 973 obyvateľov a zaočkovanosť dosiahla 80,3%, proti invazívnym pneumokokovým nákazám u 522 osôb a zaočkovanosť dosiahla 43,1% a u očkovania proti COVID-19 u 1048 osôb a zaočkovanosť dosiahla 86,5%. U odporúčaného

očkovania, alebo očkovania na žiadosť rodičov u detí do 15 rokov života bolo očkovanie vykonané celkovo u 1221 detí, z toho 190x proti Kliešťovej encefalitíde, 102x proti Chrápke, 9x proti VHA, 58x proti Meningokokovej meningitíde, 0x proti iným infekciám vyvolaným *S.pneumoniae*, 417x proti Rotavírusovým infekciám, 34x proti Ovčím kiahňam, 355x proti HPV infekcii, 5x proti Tuberkulóze a 51x proti COVID-19.

6.2 Úloha Surveillance infekčných chorôb - infekčné ochorenia sú závažným problémom zdravotným, ekonomickým i sociálnym. V súlade s Akčným programom Spoločenstva v oblasti zdravia je potrebné zabezpečiť vysokú úroveň ochrany pred infekčnými chorobami s dodržaním etických hodnôt a neporušovaním existujúcich kódexov správania. Veľkú pozornosť si vyžaduje možné ohrozenie zdravia našich obyvateľov zvonku, teda importovanými nákazami prostredníctvom príst'ahovalcov a zvyšujúcim sa cestovným ruchom, ako aj hrozba ochorení vyvolaných novými alebo „staronovými“ patogénnymi mikroorganizmami. Skvalitnenie epidemiologického dohľadu, zhromažďovania údajov, monitorovania, kontroly a hlásenia prenosných ochorení, zlepšenie laboratórnej spolupráce a monitorovanie rezistencie na ATB sú dôležité pre ochranu našich občanov a zvyšujú schopnosť vysporiadať sa s prenosnými ochoreniami. Ochrana pred infekčnými chorobami musí byť zabezpečená na všetkých úrovniach za účasti národných, regionálnych a miestnych orgánov v súlade s vnútroštátnymi predpismi. Pre rozvoj verejného zdravotníctva v oblasti infekčných ochorení je potrebné zlepšiť informovanosť verejnosti a odstrániť všetky rozdiely, aby mali občania SR rovnaký prístup k zdravotníckej starostlivosti bez ohľadu na pohlavie, vek, etnický pôvod, vzdelanie alebo miesto bydliska. Významným nástrojom na plnenie tejto úlohy je prijatie Národného plánu kontroly prenosných ochorení v Slovenskej republike ak nemu vypracovaných akčných plánov. V priebehu roka 2022 bolo zaznamenaných 20124 ohnisk infekčných ochorení v rámci okresu. K zlepšeniu informovanosti a edukácie verejnosti je aktívne dávaný do povedomia informačný systém EPIS, ďalšie dôležité informácie sú prezentované na internetovej stránke RÚVZ a pravidelne uverejňované v okresných i krajských médiách. RÚVZ v týždňových intervaloch informoval ÚVZ SR v Bratislave o počte kontaktov chorých na COVID-19. Taktiež bol odbor krízového riadenia OÚ Nové Zámky v týždňových intervaloch informovaný o počte ochorení na COVID-19. V súvislosti s vypuknutím vojnového konfliktu na Ukrajine bola zvýšená pozornosť venovaná epidemiologickej situácii vo výskyte infekčných ochorení u ukrajinských odídencom na územie Slovenskej republiky. Zároveň bol ÚVZ SR v Bratislave informovaný o infekčných ochoreniach, ktoré boli zaznamenané u odídencom z Ukrajiny, pobývajúcich v okrese Nové Zámky.

6.3 Úloha Informačný systém prenosných ochorení - Surveillance a kontrola infekčných ochorení na Slovensku bude posilnená používaním redizajnovaného epidemiologického informačného systému EPIS, v rámci projektu OP II. Súčasťou redizajnu je aj nasadenie nových integrácií okrem iného na NCZI, ktoré umožnia priame preberanie hlásení z eHealth. EPIS poskytuje centrálnu databázu prípadov infekčných ochorení hlásených individuálne, centrálnu databázu prípadov chrípky, chrípke podobných ochorení a akútnych respiračných ochorení hlásených hromadne, centrálnu databázu vyšetrení vykonaných v súkromných i štátnych laboratóriách ako aj v v NRC vo verejnom zdravotníctve ako aj databázu hlásení v systéme rýchleho varovania. Súčasťou redizajnovaného IS EPIS je nový modul Register očkovania, ktorého funkciou je budovanie Národného registra očkovaní. Tento projekt úzko súvisí s akčným plánom Národného plánu kontroly infekčných ochorení v Slovenskej republike – Funkčná sieť národných databáz pre zber a analýzu dát. V priebehu roka 2022 bolo vykonaných pracovníkmi oddelenia epidemiológie v informačnom systéme EPIS 47795 záznamov. Na základe podrobných databáz údajov sú spracované kvalitné výstupy a podrobné správy - informácie o epidemiologickej situácii na Slovensku. Tieto, ako i ďalšie odborné informácie sú voľne

prístupné občanom na internetovej stránke portálu Epidemiologického informačného systému. Hlásenie infekčných ochorení cestou systému EPIS v priebehu roka 2022 realizovali dvaja lekári/1 praktický lekár pre deti a dospelých a 1 praktický lekár pre dospelých/, ktorí aktívne využívajú možnosti elektronického hlásneho systému.

6.4 Úloha Nozokomiálne nákazy - požiadavky na posilnenie surveillance a kontroly závažných nozokomiálnych nákaz na rizikových lôžkových oddeleniach zdravotníckych zariadení (chirurgické smery, OAIM, JIS), realizácia výstupov prevalenčných sledovaní NN v zdravotníckych zariadeniach sú v súlade s Akčným programom Spoločenstva v oblasti zdravia a odporúčaním Rady Európy o bezpečnosti pacientov vrátane prevencie a kontroly infekcií vzniknutých v súvislosti so zdravotnou starostlivosťou (2009/C 151/01). Skvalitnením surveillance a kontroly NN, kontroly hygienicko-epidemiologického režimu a bariérovej ošetrovateľskej techniky, manažmentu závažných NN a spätnej väzby k ošetrovateľom, ako poskytovateľom údajov o NN, môžeme významne ovplyvniť výskyt NN a zvýšiť bezpečnosť pacientov. Sledovanie mikrobiálnej rezistencie na ATB a biocídy, kontrola endemického osídľovania nemocníc nemocničnými polyrezistentnými kmeňmi, aplikácia správnych režimových opatrení, zlepšenie laboratórnej spolupráce, využitie existujúcich programov EÚ a edukácia odborníkov na kontrolu nemocničných infekcií sú neoddeliteľnou súčasťou všetkých programov zaoberajúcich sa zlepšením bezpečnosti pacientov v zdravotníckych zariadeniach. Významným nástrojom na plnenie tejto úlohy je prijatie Národného plánu kontroly infekčných ochorení v Slovenskej republike ak nemo vypracovaných akčných plánov: AP 6: Epidemiologické pracoviská pre prevenciu a kontrolu prenosných ochorení, AP 9: Prevencia nozokomiálnych nákaz v SR, Národný akčný plán antimikrobiálnej rezistencie v SR. V priebehu roka 2022 bolo prešetrených 1016 nozokomiálnych infekcií. Bolo realizovaných 117 previerok štátnych i neštátnych zdravotníckych zariadení, ktoré boli zamerané na kontrolu dodržiavania vyhlášky MZ SR č. 553/2007 Z.z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na prevádzku zdravotníckych zariadení z hľadiska ochrany zdravia a na kontrolu fajčenia. Z titulu epidemického šírenia ochorenia COVID-19 a následnej reprofilizácie lôžkového fondu FNŠP Nové Zámky na zmiešanú „bielu“ a červenú“ zónu sa výkon odberov vzoriek na mikrobiologické vyšetrenie vykonával nasledovne,- v rámci výkonu ŠZD bolo odobratých 374 vzoriek na mikrobiologické vyšetrenie, z čoho bolo 24 vzoriek zo sterilného materiálu, 237 vzoriek z prostredia zdravotníckych zariadení, 63 vzoriek zo vzduchotechnických zariadení a ovzdušia a 50 vzoriek z dezinfekčných roztokov. Bolo vykonané testovanie 171 sterilizačných prístrojov, kde bolo otestovaných 449 vzoriek biologických indikátorov na mikrobiologické vyšetrenie. Na základe nepriaznivej epidemiologickej situácie sa program HELICS (Hospital in Europe Link for Infection Control through Surveillance) nerealizoval. V rámci Európskej surveillance Clostridium difficile bolo prešetrených 130 infekcií. V súvislosti s pandemickým výskytom vírusu SARS-Cov-2 bolo prešetrených 315 nozokomiálnych infekcií COVID-19 potvrdených RT-PCR testami a 268 COVID-19 infekcií potvrdených Ag testami. Aktívne sa realizujú stretnutia lekárov poverených sledovaním a analýzou NN v rámci „nozokomiálnych komisií“. V priebehu roka 2022 sa zasadnutie nozokomiálnej komisie pri FNŠP neuskutočnilo. Operatívne sa rieši realizácia represívnych opatrení pri nedostatkoch zisťovaných v rámci FNŠP s vedením nemocnice. Úroveň sledovania a hlásenia NN jednotlivými oddeleniami hodnotíme v priebehu roka 2022 ako uspokojivú.

6.5 Úloha Mimoriadne epidemiologické situácie - rýchla a koordinovaná reakcia na mimoriadne epidemiologické situácie, hrozby a naliehavé situácie, ktoré môžu vzniknúť v súvislosti s uvoľnením biologických látok týkajúcich sa prenosných ochorení, v súvislosti s očakávanou pandémiou chrípky, epidemiologickou situáciou počas prebiehajúcej pandémie ochorenia COVID-19 a v súvislosti so závažnými cezhraničnými ohrozeniami zdravia ako aj

s utečeneckou vlnou vojnových utečencov z Ukrajiny, si vyžaduje dostatočné kapacity v oblasti ľudských zdrojov, materiálneho zabezpečenia a vedomostného potenciálu. Na úrovni EÚ, ale aj na národnej, krajských a okresných úrovniach, svoju nezastupiteľnú úlohu zohrávajú stratégie spoločnej krízovej komunikácie, pripravenosť zdravotníctva, medzirezortná spolupráca, risk assesment a risk manažment. Prioritami sú plány na podporu všeobecnej pripravenosti a vhodnej reakcie na ohrozenie zdravia v prípade potreby. V oblasti verejného zdravotníctva dôležitú úlohu zohráva aj informovanosť obyvateľov. Všetky činnosti na ochranu pred zdravotnými ohrozeniami obyvateľov SR sú koordinované s ECDC a EK. Na úrovni EÚ je rozhodnutím EK zriadený Systém včasného varovania a reakcie (EWRS) na vydávanie varovaní v súvislosti so závažnými cezhraničnými ohrozeniami zdravia. SR ako členský štát EÚ implementovala predmetné rozhodnutie do svojej vnútroštátnej politiky. Na úrovni okresu sú spracované aktualizované materiály „Okresný havarijný plán“ a „Okresný plán pre prípad pandémie chrípky“. V roku 2009 bola zriadená regionálna protiepidemická komisia pri RÚVZ v Nových Zámkoch. Zároveň bol vypracovaný i jej štatút a rokovací poriadok. Vedúci oddelenia epidemiológie je členom Krízového štábu obvodného úradu Nové Zámky a členom Okresnej evakuačnej komisie Nové Zámky pre zdravotnícke zabezpečenie evakuácie. Všetci pracovníci oddelenia epidemiológie boli podrobne oboznámení s materiálom „Podrobný plán opatrení pre prípad pandémie chrípky v SR“. Ich súčasťou je i problematika aktuálnej informovanosti obyvateľov. Dôležitú úlohu zohráva kvalitný monitoring so zabezpečením systému rýchleho varovania, ktorý je vykonávaný cestou informačného systému EPIS, v spolupráci s ECDC a WHO. Na základe mimoriadnej situácie spôsobenej vojenským konfliktom na Ukrajine sa dňa 8.03.2022, a 25.03.2022 uskutočnilo mimoriadne zasadnutie Bezpečnostnej rady okresu Nové Zámky, na ktorom sa zúčastnil MUDr. Benko. Odbor krízového riadenia okresného úradu bol v týždňových intervaloch informovaný o epidemiologickej situácii výskytu ochorenia COVID-19 v okrese Nové Zámky.

6.6 Úloha Enviromentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDP – po úspešnej eradikácii poliomyelitídy v Slovenskej republike je potrebné naďalej pokračovať vo všetkých aktivitách surveillance poliomyelitídy, ku ktorým patrí aj vykonávanie pravidelného virologického vyšetřovania odpadových vôd na zistenie prítomnosti poliovírusov a iných enterovírusov vo vonkajšom prostredí. Sledovanie cirkulácie poliomyelitických vírusov a iných enterovírusov vyšetřovaním odpadových vôd sa začalo v rámci surveillance poliomyelitídy vykonávať vo vybraných lokalitách Slovenska v roku 1970.

Environmentálna surveillance spočíva vo virologickom vyšetřovaní odpadových vôd vykonávanom celoslovensky podľa nariadenia hlavného hygienika Slovenskej republiky. Vzorky sa odoberajú systematicky najmä vo väčších mestách a v utečeneckých táboroch a to v mieste vyústenia odpadových vôd do čističky odpadových vôd. V roku 2022 sa vyšetřovanie uskutočnilo v ČOV Nové Zámky a ČOV Štúrovo. Boli odobraté vzorky odpadových vôd pred ich vyústením do ČOV. Vykonaných bolo 14 odberov vzoriek odpadových vôd /7x ČOV Nové Zámky, 7x ČOV Štúrovo/ na vyšetřenie prítomnosti enterálnych vírusov. V dvoch prípadoch bol identifikovaný vo vzorkách odpadovej vody Poliovírus typ 3 Sabin like, 1x Echovírus 15, Coxackievírus B1 a 2x NPEV.

6.7 Úloha Prevencia HIV/AIDS - vzhľadom na stále dospievajúcu novú generáciu je potrebné opakovane vykonávať preventívno – edukačné aktivity spojené s ich vzdelávaním a výchovou, aby boli mladí ľudia dostatočne informovaní o tom, čo je HIV/AIDS a ako majú chrániť seba a svojich najbližších. I napriek dostupnosti informácií, ktoré sú v dnešnej dobe k dispozícii, sa počet HIV pozitívnych stále zvyšuje.

Pri realizácii úlohy je možné využiť edukačné aktivity charakteru teoretického výkladu napríklad formou prednášky, besedy, resp. panelovej diskusie k stanoveným tematickým

blokom so zameraním na témy dospievanie, výchova k zodpovednému partnerstvu, manželstvu a rodičovstvu, zdravý životný štýl, prevencia sexuálne prenosných ochorení vrátane infekcie HIV/AIDS, význam Poradne prevencie HIV/AIDS (ostatné dve menované témy s určením pre starších žiakov a študentov). Uvádza sa, že zdravý životný štýl dokáže ovplyvniť výsledné zdravie približne z 50 percent. Nad zdravím máme o mnoho vyššiu kontrolu, ako sa všeobecne predpokladá. Cielené aktivity v oblasti zdravotno-výchovných aktivít v roku 2022 boli realizované formou prednášok, - v Špeciálnej základnej škole Nové Zámky, Špeciálnej základnej škole Palárikovo a v Základnej škole v Nových Zámkoch, pre 35 žiakov. Taktiež na webovej stránke úradu bola uverejnená tlačová správa k Európskemu týždňu testovania, ktorý vyvrcholili „Svetovým dňom boja proti AIDS“ a „Anonymné vyšetrenie anti HIV protilátok v RÚVZ“. V rámci konzultačnej a poradenskej činnosti nebol ani v jednom prípade konzultovaný ďalší postup u občanov udávajúcich sexuálny kontakt s osobou s neznámym HIV statusom. Obder krvi na stanovenie protilátok anti HIV 1,2, na základe požiadavky občanov vykonaný v roku 2022 nebol.

6.8 Úloha Poradne očkovania - očkovanie patrí k významným a účinným spôsobom prevencie infekčných chorôb. Tvorí mimoriadne dôležitú súčasť zdravotnej starostlivosti o obyvateľstvo. V krajinách, kde je zaočkovanosť nízka, t. j. nie je dostatočná kolektívna imunita, dochádza k epidemickým výskytom mnohých, očkovaním preventabilných ochorení. ÚVZ SR a regionálne úrady verejného zdravotníctva v Slovenskej republike zaznamenávajú nárast antivakcinačných aktivít. Správna informovanosť o očkovaní má jednoznačne pozitívny vplyv na podporu zaočkovanosti populácie. Pracovníci poradne očkovania poskytovali priebežne fyzickým osobám i zdravotníckym pracovníkom informácie o ochoreniach preventabilných očkovaním, o jednotlivých druhoch očkovania, očkovacích látkach a ich zložení, ako i o možných nežiadúcich reakciách po očkovaní. Oddelenie epidemiológie RÚVZ vykonávalo v priebehu roka 2022 poradenskú činnosť ohľadom očkovania pred cestou do zahraničia, konzultácie pre praktických lekárov v problematike povinného pravidelného očkovania, poradenskú činnosť pre rodičov v prípade odmietania očkovania a prejednanie zistených nedostatkov, konzultácie pre FN sP v prípade odporúčaného očkovania a pri poranení biologicky kontaminovanými predmetmi u zdravotníckych pracovníkov, ako i jednotlivých očkovacích látkach a vykonávaní očkovania proti ochoreniu COVID-19.

6.9 Úloha Optimalizácia verejnej správy v oblasti epidemiológie - projekt pre oblasť epidemiológie je zameraný na optimalizáciu procesov výkonu štátneho zdravotného dozoru, úpravu epidemiologického informačného systému s možnosťou zakomponovania nových požiadaviek na všetky časti systému vrátane analytických nástrojov a výstupov. Súčasťou projektu je vybudovanie Národného registra očkovaných osôb, ktorý bude súčasťou aktualizácie programu EPIS. V priebehu roka bolo zaznamenaných 20142 ohnisk infekčných ochorení a bolo vykonaných v programe EPIS 47795 záznamov. V rámci Integrovaného systému verejného zdravotníctva RÚVZ prešiel dňom 9.06.2022 na pilotnú prevádzku v module registratúra. Zároveň bolo zahájené pravidelné zverejňovanie aktuálnej epidemiologickej situácie vo výskyte ARO a CHPO v týždenných intervaloch a mesačného výkazu infekčných ochorení v mesačných intervaloch na webovej stránke úradu.

Špecializácia odborných činností je založená na surveillance infekčných a chronických ochorení, identifikácii príčin, príprave preventívnych a represívnych opatrení, konzultačnej a metodologickej činnosti i doškolenia. Oddelenie epidemiológie vykonáva špecializované činnosti v spolupráci ÚVZ SR v Bratislave a ostatnými NRC v SR v nasledovných oblastiach:

- imunizačný program
- surveillance poliomyelitídy
- surveillance osýpok, rubeoly a parotitídy
- surveillance pertussis

- surveillance COVID-19
- surveillance chrípky
- surveillance meningokokových invazívnych ochorení
- surveillance HIV/AIDS
- surveillance alimentárnych infekcií
- surveillance vírusových hepatítid
- problematika bioterorizmu a emergentných situácií
- problematika chronických ochorení, vrátane CINDI, EHES
- surveillance vybraných zoonóz, kliešťovej meningoencefalitídy a hemoragických horúčok
- nozokomiálne nákazy
- sterilizácia, DDD a regulácia živočíšnych škodcov
- surveillance hemofilových a pneumokokových invazívnych infekcií

PODPORA ZDRAVIA A VÝCHOVA K ZDRAVIU

Ad1: Iniciovat' a organizovat' zdravotno-výchovné akcie pre obyvateľov s osobitným zameraním na témy a termíny odporúčané WHO a úloh vyplývajúcich z Programov a projektov ÚVZ SR na rok 2022 a na ďalšie roky.

Cieľ: Zlepšiť informovanosť obyvateľstva o prioritných a aktuálnych problémoch ohrozujúcich zdravie, prehĺbiť záujem obyvateľov o problematiku zdravia, mobilizovať obyvateľov k aktívnej ochrane a podpore zdravia.

Mimoriadna situácia COVID-19

Od začiatku roka 2022 trval núdzový stav, ktorý vyhlásila vláda dňom 25.11.2021 na obdobie 90 dní na celom území Slovenskej republiky, t.j. do 9.1.2022. Od 10.1.2022 sa zrušil zákaz vychádzania, núdzový stav však naďalej zostal v platnosti. Aktivoval sa školský semafor a zmenili sa opatrenia spojené s konzumáciou jedál a nápojov, avšak zákaz zhromažďovania nad 6 osôb, okrem osôb žijúcich v jednej domácnosti zostal naďalej v platnosti. Núdzový stav bol vládou zrušený dňa 22.2.2022. Mimoriadna situácia, vyhlásená vládou SR od dňa 12. marca 2020 z dôvodu ohrozenia verejného zdravia II. stupňa v dôsledku pandémie infekčného ochorenia COVID-19, ostáva naďalej v platnosti. Bola vyhlásená podľa § 8 zákona NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov. Koncom roka sa situácia stabilizovala, izolácia pozitívnej osoby sa stanovila na 5 dní, ktorú posudzuje a ukončuje ošetrojúci lekár, karanténa úzkeho kontaktu pozitívne testovanej osoby nie je automatická, jeho karanténu posudzuje všeobecný lekár.

- Zorganizovali sme zdravotno-výchovné intervencie s využitím všetkých dostupných metód a foriem skupinového a hromadného zdravotno-výchovného pôsobenia pre vybrané skupiny obyvateľov okresu s osobitným zameraním na témy a termíny odporúčané Svetovou zdravotníckou organizáciou a úlohy vyplývajúce z Programov a projektov ÚVZ SR na rok 2022:
 - 1x prednáška „Stravovací režim a správna výživa“
 - 3x prednáška „Prevencia rakoviny krčka maternice“
 - 3x prednáška „Prevencia rakoviny hrubého čreva a konečníka“
 - 3x prednáška „Prevencia rakoviny prsníka“
 - 1x prednáška „Poruchy príjmu potravy“

- 1x prednáška „Správna výživa“
- 1x prednáška „Obezita“
- 1x beseda „Prevencia fajčenia a iných drog“
- 3x prednáška „Hygiena potravín“
- 4x prednáška „Zdravá výživa a správne stravovanie“
- 4x prednáška „Zdravá výživa“
- 4x prednáška „Zdravý životný štýl a hygiena“
- 1x prednáška „Alzheimerova demencia“
- 1x prednáška „Ľudský mozog a naša pamäť“
- 4x prednáška „Význam pohybu“
- 2x prednáška „Ovocie a zelenina“
- 3x beseda „Alkohol a iné drogy“
- 2x prednáška „Prevencia žltacky typu A“
- 1x prednáška „Infekčná mononukleóza“
- 3x prednáška „Prevencia ochorenia AIDS“

V miestnych masmédiách a na webovej stránke RÚVZ sme uverejnili články a propagáciu svetových a medzinárodných dní „Svetový deň proti rakovine“, „Svetový deň obezity“, „Týždeň mozgu“, „Svetový deň vody“, „Svetový deň zdravia“, „Európsky imunizačný týždeň“, „Európsky deň melanómu“, „Svetový deň - Pohybom ku zdraviu“, „Svetový deň hypertenzie“, „Svetový deň bez tabaku“, „Svetový deň darcov krvi“, „Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi“, „Medzinárodný deň povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme“, „Svetový deň Alzheimerovej choroby“, „Medzinárodný deň starších“, „Svetový deň duševného zdravia“, „Svetový deň umývania rúk“, „Svetový deň výživy“, „Svetový deň osteoporózy“, „Svetový deň diabetu“, „Európsky týždeň boja proti drogám“, „Svetový deň AIDS“ a naďalej sme pokračovali v zdravotno-výchovných aktivitách Svetových dní zdravia, v spolupráci so štátnym, verejným, súkromným a tretím sektorom.

Ad 2: Rozvíjať poradensko-konzultačnú činnosť na úseku podpory zdravia a výchovy k zdraviu v Poradenských centrách ochrany a podpory zdravia (PCOPZ) za účelom vedenia obyvateľstva k zdravému životnému štýlu.

Cieľ: Zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva pozitívnym ovplyvňovaním vedomostí, postojov a správania sa klientov formou individuálneho a skupinového poradenstva zameraného na prevenciu zdravotných problémov minimalizovaním rizikových faktorov zdravia.

- Pokračovali sme v poradenskej činnosti podľa koncepcií PCOPZ s využitím rozšírenej spolupráce s ostatnými odbormi RÚVZ;
- naďalej sme spolupracovali so štátnymi a neštátnymi odborníkmi a všeobecnými obvodnými lekármi okresu v rámci monitorovania negatívnych rizikových faktorov životného štýlu obyvateľstva;
- priebežne sme vykonávali v PCOPZ antropometrické, biochemické a somatické vyšetrenia;
- spolu bolo realizovaných 288 antropometrických meraní, 181 biochemických vyšetrení a 4 somatické vyšetrenia. Z toho bolo 33 meraní výšky, 41 meraní váhy, 41 vyšetrení BMI, 41 meraní obvodu pása, 41 meraní obvodu bokov, 29 vyšetrení WHR, 21 vyšetrení WHtR, 41 vyšetrení % celkového tuku, 79 vyšetrení celkového cholesterolu, 21 vyšetrení HDL cholesterolu, 21 vyšetrení LDL cholesterolu, 21 vyšetrení triacylglycerolov, 31 vyšetrení glukózy, 8 vyšetrení kyseliny močovej a 36 somatických vyšetrení merania TK a pulzu.

V roku 2022 vyšetrenia na základné antropometrické, biochemické a somatické parametre Reflotronom (výška, váha, obvod pása, bokov, BMI na základe telesnej výšky a hmotnosti, WHR, WHtR, % celkového tuku tukomerom, bazálny metabolizmus, glukóza, celkový cholesterol, HDL cholesterol, LDL cholesterol, triglyceridy, krvný tlak a pulz) v rámci Testu zdravé srdce boli realizované, bolo vyšetrených 21 klientov.

Mimo testu zdravé srdce bolo vyšetrených 232 klientov, z antropometrických meraní bolo realizovaných 12 meraní výšky, 20 meraní váhy, 20 meraní BMI, 20 meraní obvodu pása a bokov, 8 vyšetrení WHR, 20 vyšetrení % celkového tuku; z biochemických vyšetrení bolo realizovaných 58 vyšetrení celkového cholesterolu, 10 vyšetrení glukózy, 8 vyšetrení kyseliny močovej a ďalej bolo 36 somatických vyšetrení merania TK a pulzu.

Výjazdové aktivity v rámci PCOPZ v roku 2022 boli realizované v spolupráci s NTS Nové Zámky - do Šaľa, MÚ Nové Zámky a Štúrovo.

Počas Dňa otvorených dverí na našom RÚVZ, spojeného s poskytnutím informácií a poradenstva na tému škodlivosti fajčenia tabaku, odvykania od fajčenia a pasívnej inhalácie tabakového dymu spolu s meraním oxidu uhoľnatého smokerlyzerom bolo vyšetrených spolu 11 klientov.

Telefonické poradenstvo na odvykanie fajčenia a poradenstvo podľa vypracovaného harmonogramu v rámci linky pomoci bolo poskytnuté 10-krát.

Propagácia Svetového dňa diabetu bola realizovaná na webovej stránke RÚVZ zverejnením testu „Riziko vzniku diabetes mellitus 2.typu“ a informácií o ponúkaných službách v rámci Poradne zdravia v RÚVZ Nové Zámky prostredníctvom webovej stránky úradu a oslovením Jednoty dôchodcov. Na základe zverejneného samotestu a individuálnou osvetou kontaktovali PCOPZ 18 klienti, ktorým bolo poskytnuté meranie glukózy z kapilárnej krvi s individuálnym poradenstvom a informáciami zameranými na prevenciu ochorenia diabetes mellitus 2.typu.

Odborné poradenstvo s konzultáciami bolo poskytnuté 143-krát a do siete zdravotníckych zariadení boli odporučení 3 klienti.

- Počas nezmenených ordinačných hodín sme naďalej poskytovali širokej verejnosti služby v Poradni zdravia, t.j. /utorok a štvrtok, od 8.00 hod. – 10,00 hod./ a v prípade záujmu aj mimo vyhradených ordinačných hodín v priebehu dňa.
- V priebehu mimoriadnej situácie COVID-19 bolo poskytovanie služieb verejnosti v určitej miere obmedzené, informácie sa poskytovali telefonicky.

V Poradni pre tehotné matky – Klub matiek (spolupráca s FNsP Nové Zámky):

- naďalej sme pokračovali v spolupráci s Klubom matiek a odborníčkou pre neonatológiu a ošetrovanie novorodencov Mgr. Maďarovou z Neonatologickej kliniky FNsP Nové Zámky na úrovni informovania mamičiek o možnosti poradenstva v tehotenstve, zapožičiavania ZV videofilmov s tematikou gravidity a pôrodu a poskytovania zdravotno-výchovných materiálov s dôrazom na výživový, imunologický a psychologický význam dojčenia pre dieťa;
- podľa záujmu realizujeme v spolupráci s oddelením epidemiológie besedy a prednášky pre matky na tému očkovania a zdravého životného štýlu.

V rámci základnej poradne zdravia:

- sme realizovali odbery krvi, antropometrické merania, biochemické vyšetrenia a somatické vyšetrenia, distribuovali sme letáky, propagačné materiály so zameraním na témy WHO i aktuálnu zdravotno-výchovnú problematiku
- cielene sme spolupracovali so zdravotníckymi i nezdravotníckymi organizáciami

Poradňa pre HIV/AIDS:

- cieľne sme spolupracovali so zdravotníckymi i nezdravotníckymi organizáciami
- podľa záujmu realizujeme v spolupráci s oddelením epidemiológie odbery krvi na HIV, poskytuje odborné poradenstvo a zdravotno-výchovné intervencie na školách
- poradenstvo pre problematiku AIDS v rámci nadstavbovej poradne – Špecializovaná poradňa pre HIV/AIDS, nebolo žiadané zo strany obyvateľstva a odbery na HIV v roku 2022 neboli vykonané.

Ad 3 : Plnenie harmonogramu realizačných programov a projektov na podporu zdravia.Využívať vhodné formy a spôsoby informovania obyvateľov okresu o výsledkoch činnosti RÚVZ a problémoch životného štýlu pôsobiacich na ich zdravie, monitorovať zdravotné uvedomenie a správanie sa jednotlivých skupín obyvateľstva v záujme zisťovania aktuálnych potrieb, foriem a rozsahu ZV intervencií.

Cieľ: Zvýšiť záujem a aktivizovať štátne orgány, organizácie i dobrovoľné združenia na riešení prioritných enviromentálnych a behaviorálnych rizík zdravia obyvateľstva, získať spätné informácie o stave uvedomenia a záujme.

OPZVZ sa zapája do jednotlivých programov a projektov úradu verejného zdravotníctva SR na rok 2022 a na ďalšie roky. V rámci schválených programov a projektov rieši Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľov SR, Prieskum zdravotnej gramotnosti obyvateľov SR – M-POHL, Národný akčný plán v prevencii obezity, Podporu zdravia znevýhodnených komúní, Stratégiu rozvoja poradenských centier ochrany a podpory zdravia v SR, Národný akčný plán pre problémy s alkoholom, Národný program podpory zdravia.

Úlohy sme priebežne plnili aj v spolupráci s inými oddeleniami (odd. HDM, odd. HV, odd. HŽP, odd. epidemiológie), pričom sa využívajú najmä skupinové a hromadné formy zdravotno-výchovného pôsobenia. (prednášky a články).

Ak si to projekt vyžaduje vykonávame dotazníkové prieskumy, vyšetrenia antropometrických a biochemických ukazovateľov. V roku 2022 sa **dotazníkové prieskumy** riešili v rámci programov a projektov v oblasti NPPZ - aktivity v oblasti prevencie nádorových ochorení, prevencie a odvykania od fajčenia a projektu zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľstva SR .

- Zapojili sme sa do programov a projektov NPPZ, národných akčných plánov, organizovania svetových a medzinárodných dní Svetový deň proti rakovine“, „Svetový deň obezity“, „Týždeň mozgu“, „Svetový deň vody“, „Svetový deň zdravia“, „Európsky imunizačný týždeň“, „Európsky deň melanómu“, „Svetový deň - Pohybom ku zdraviu“, „Svetový deň hypertenzie“, „Svetový deň bez tabaku“, „Svetový deň darcov krvi“, „Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi; „Medzinárodný deň povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme“, „Svetový deň Alzheimerovej choroby“, „Medzinárodný deň starších“, „Svetový deň duševného zdravia“, „Svetový deň umývania rúk“, „Svetový deň výživy“, „Svetový deň osteoporózy“, „Svetový deň diabetu“, „Európsky týždeň boja proti drogám“, „Svetový deň AIDS“;
- s oddelením epidemiológie OPZVZ participovalo pri riešení mimoriadnej situácie COVID-19 ;

- s oddelením epidemiológie OPZVZ ďalej participovalo na tvorbe panelu v rámci „Európskeho imunizačného týždňa“, „Svetového dňa boja proti AIDS“;
- v spolupráci s oddelením hygieny životného prostredia sa OPZVZ podieľalo pri organizovaní „Svetového dňa vody“ tvorbou panelu v RÚVZ.

Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľov SR

Dotazníkový prieskum Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľstva SR je realizovaný s cieľom postupne dosahovať znižovanie rizikových faktorov ovplyvňujúcich zdravie. Jedná sa o pravidelné sledovanie ukazovateľov zdravotného stavu a zdravotného uvedomenia obyvateľov Slovenskej republiky s cieľom zvyšovať informovanosť a zdravotné uvedomenie občanov, navodzovať postupnú zmenu postoja obyvateľov k vlastnému zdraviu, preventívne chrániť ich zdravotný stav, ako aj získavať informácie napríklad o stravovacích zvyklostiach občanov, o intenzite ich pohybovej aktivity a výskytu rizikových faktorov životného štýlu v celkovom počte pre 104 respondentov, ktorí sú vybraní podľa vekovej štruktúry a pohlavia. Dotazníkový prieskum bol realizovaný v druhom polroku 2022 v celkovom počte 104 respondentov, ktorí boli vybraní podľa vekovej štruktúry a pohlavia. Získané informácie z dotazníka boli spracované a zaslané elektronickou formou.

Prieskum zdravotnej gramotnosti obyvateľov SR

Cieľom prieskumu je stanoviť úroveň zdravotnej gramotnosti u obyvateľov SR a zároveň vytvoriť databázu kvalitných medzinárodne porovnateľných údajov slúžiacich pre prípravu empirických podkladov k plánovaniu a výkonu programov a projektov.

Medzinárodný dotazníkový Európsky prieskum zdravotného uvedomenia **M-POHL** (HLS19) je zameraný na tému zdravotného uvedomenia, čo je schopnosť mať prístup, porozumieť, posúdiť a použiť informácie týkajúce sa zdravia za účelom posudzovania a rozhodovania sa v každodennom živote človeka v súvislosti so zdravotnou starostlivosťou, prevenciou ochorení a podporou zdravia. Uskutočňuje sa vo väčšine európskych krajín, a jeho cieľom je opísať a porovnať úroveň zdravotného uvedomenia, a poskytnúť tak informácie pre tvorbu zdravotnej politiky. V SR sa prvýkrát prieskum začal 22. júna a skončil 14. septembra 2020, s celkovým počtom 61 respondentov pre okres Nové Zámky, ktorí boli vybraní podľa vekovej štruktúry a pohlavia. Získané informácie z dotazníka boli spracované elektronickou formou. V roku 2022 sa projekt nerealizoval.

Národný akčný plán v prevencii obezity na roky 2015-2025

Vyzvi srdce k pohybu: Celonárodná medzinárodne koordinovaná kampaň na zvýšenie pohybovej aktivity dospeléj populácie

Zámerom Národného programu prevencie obezity je znížiť incidenciu a prevalenciu nadhmotnosti a obezity v populácii, eliminovať jej epidemický výskyt znížiť počet nových prípadov ochorení súvisiacich s nadhmotnosťou a obezitou a znížiť výskyt a vplyv ostatných rizikových faktorov týchto ochorení.

Cieľom kampane je podpora akejkoľvek formy pohybovej aktivity na zlepšenie verejného zdravia z dôvodu nedostatku pohybu populácie s cieľom relatívneho zníženia prevalencie pohybovej inaktivity

Do prvej celonárodnej medzinárodne koordinovanej kampane na zvýšenie pohybovej aktivity dospeléj populácie sme sa zapojili v roku 2005 a odvtedy sa OPZVZ aj pravidelne zapája každé dva roky. Tento rok sa celonárodná kampaň „Vyzvi srdce k pohybu“ nerealizovala.

Svetový deň - Pohybom ku zdraviu“ – aktivity boli zamerané na zostavenie odborného panelu k uvedenej téme v priestoroch RÚVZ Nové Zámky a zverejnenie informácií

k Svetovému dňu – Pohybom ku zdraviu pre širokú verejnosť prostredníctvom médií – uverejnenie článku „Svetový deň – Pohybom k u zdraviu“, propagácia na webovej stránke nášho RÚVZ, v regionálnych novinách pre Nové Zámky, Štúrovo a Šurany. Informácie boli zamerané na význam pohybu v živote človeka, jeho pozitíva a prevencia chronických neprenosných ochorení.

Pri príležitosti svetového dňa bol v mesiaci jún na RÚVZ v Nových Zámkoch organizovaný športový - bicyklový deň pre zamestnancov.

„Svetový deň obezity“ bol realizovaný formou prednášok - 1x prednáška „Poruchy príjmu potravy“, 1x prednáška „Správna výživa“, 1x prednáška „Obezita“ pre žiakov 2 roč. SŠ v Nových Zámkoch spojená s premietnutím DVD na uvedenú tému (spolu 63 žiakov) Edukácia bola zameraná na tému obezita, správna výživa, stravovací režim a pohybová aktivita;

V RÚVZ Nové Zámky bola pri príležitosti „Svetového dňa obezity“ realizovaná informačná – osvetová kampaň prostredníctvom webovej stránky úradu a sociálnych sietí, zverejnenie tlačovej správy a grafík, edukačné aktivity boli zamerané pre cieľovú skupinu školákov a dospelých, taktiež aj dospelé populácie. Zdravotno-výchovné materiály boli zaslané na do 6 základných škôl v Nových Zámkoch a okrese a 2 materských škôl v okrese.

„Svetový deň hypertenzie“ na webovej stránke úradu bola zverejnená tlačová správa z ÚVZ SR na uvedenú tému.

Na základných školách bola realizovaná prednáška „Význam pohybu“ pre 11 žiakov 1.- 4 roč. a 5.-9. roč. ZŠ špeciálna v Nových Zámkoch a pre 1 žiakov 1.-4. a 5.-9. roč. ZŠ špeciálna v Palárikove.

Propagácia Svetového dňa diabetu bola realizovaná na webovej stránke RÚVZ zverejnením testu „Riziko vzniku diabetes mellitus 2.typu“ a informácií o ponúkaných službách v rámci Poradne zdravia v RÚVZ Nové Zámky prostredníctvom webovej stránky úradu a oslovením Jednoty dôchodcov. Na základe zverejneného samotestu a individuálnou osvetou kontaktovali PCOPZ 18 klienti, ktorým bolo poskytnuté meranie glukózy z kapilárnej krvi s individuálnym poradenstvom a informáciami zameranými na prevenciu ochorenia diabetes mellitus 2.typu.

Svetový deň diabetu“ – bol realizovaný prostredníctvom poskytnutia DVD – „Tichý zabijak DM 2.typu“ pre 25 žiakov 2.ročníka strednej školy v Nových Zámkoch s poskytnutím ZV materiálov a zostavením odborného panelu k uvedenej téme diabetes mellitus v priestoroch RÚVZ Nové Zámky.

Podpora zdravia znevýhodnených komunit

V nadväznosti na schválené Akčné plány Stratégie rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030.

Projekt sa zameriava na dostupnosť aktivít pre obyvateľov segregovaných a separovaných rómskych osád zameraných na podporu zdravého životného štýlu.

Pre oblasť zdravia je zdôraznená potreba zabezpečenia ochrany a dôstojnosti pre najslabšie sociálne skupiny; podpory lepšieho prístupu znevýhodnených komunit k zdravotnej starostlivosti; zabezpečenia dôstojných a spravodlivých podmienok v prístupe zdravotníckych zamestnancov a v dostupnosti poskytovanej zdravotnej starostlivosti; posilnenia výchovy a vzdelávania detí a žiakov k zdravému životnému štýlu.

V meste Nové Zámky a okrese nemáme typické rozľahlé osady obyvateľov s nízkym hygienickým štandardom, uvedené skupiny obyvateľov nie sú v spoločnosti sociálne vylúčené, z nich veľká časť sa ani nehlási k svojmu rómskemu pôvodu.

OPZVZ realizuje uvedené zdravotno-výchovné aktivity iba v rámci prednáškovej a osvetovej činnosti na špeciálnych základných školách, kde je možné na uvedené skupiny pôsobiť v oblasti podpory zdravého životného štýlu.

Pri príležitosti „Svetového dňa výživy“ počas Týždňa zdravej výživy boli realizované 4 prednášky „Zdravá výživa“ pre 11 žiakov 1.- 4 roč. a 5.-9. roč. v Špeciálnej ZŠ v Nových Zámkoch a pre 19 žiakov 1.-4. a 5.-9. roč. v Špeciálnej ZŠ v Palárikove. Ďalej boli realizované 4 prednášky „Zdravý životný štýl a hygiena“ pre 11 žiakov 1.- 4 roč. a 5.-9. roč. v Špeciálnej ZŠ v Nových Zámkoch, pre 19 žiakov 1.-4. a 5.-9. roč. v Špeciálnej ZŠ v Palárikove, 2 prednášky „Prevencia žltacky typu A“ pre 15 žiakov špeciálnej ZŠ v Nových Zámkoch a Palárikove. Prednáška „Infekčná mononukleóza“ bola realizovaná pre 6 žiakov špeciálnej ZŠ v Nových Zámkoch.

V rámci „Svetového dňa boja proti AIDS“ boli uskutočnené 3 prednášky „Prevencia ochorenia AIDS“ pre 15 žiakov špeciálnej ZŠ v Nových Zámkoch a Palárikove.

Stratégia rozvoja poradenských centier ochrany a podpory zdravia v SR

Zámerom PCOPZ je zvyšovanie povedomia a informovanosti o možnostiach prevencie neprenosných chorôb a zvyšovanie zdravotnej gramotnosti jednotlivcov, komúnit a obyvateľstva SR. Aktívnym vyhľadávaním a ovplyvňovaním rizikových faktorov zlepšiť zdravotný stav obyvateľov prostredníctvom poradenstva zameraného na pozitívnu zmenu spôsobu života s využitím vedecky overených poznatkov a metód z oblasti medicíny a verejného zdravotníctva.

V Poradni zdravia vykonávame vyšetrenia na základné antropometrické, biochemické a somatické parametre rizikových faktorov neinfekčných ochorení, poskytujeme individuálne poradenstvo u klientov, a rovnako sa zapájame aj do pripravovaných projektov, ktoré sú vzhľadom na štatistiku úmrtnosti a chorobnosti v SR, vysoko aktuálne a potrebné.

Cieľom je zlepšiť zdravotný stav obyvateľov Slovenska – znížiť chorobnosť a úmrtnosť na vybrané ochorenia obehovej sústavy a onkologické ochorenia vhodnými formami intervencie a znížiť prevalenciu osôb s rizikovým životným štýlom a to najmä prevalenciu fajčiarov, osôb nezdravo sa stravujúcich, znížiť počet osôb s nedostatočnou pohybovou aktivitou, osôb s nadmerným užívaním alkoholu a neschopnosť zvládať stres.

Zvýšiť informovanosť obyvateľstva o následkoch rizikového životného štýlu a o možnostiach eliminácie rizika úpravou životosprávy.

Poradenské centrum ochrany a podpory zdravia -výskumná a prieskumná činnosť za rok 2022.

V roku 2022 vyšetrenia na základné antropometrické, biochemické a somatické parametre Reflotronom (výška, váha, obvod pása, bokov, BMI na základe telesnej výšky a hmotnosti, WHR, WHtR, % celkového tuku tukomerom, bazálny metabolizmus, glukóza, celkový cholesterol, HDL cholesterol, LDL cholesterol, triglyceridy, krvný tlak a pulz) v rámci Testu zdravé srdce boli realizované, bolo vyšetrených 21 klientov.

Mimo testu zdravé srdce bolo vyšetrených 232 klientov, z antropometrických meraní bolo realizovaných 12 meraní výšky, 20 meraní váhy, 20 meraní BMI, 20 meraní obvodu pása a bokov, 8 vyšetrení WHR, 20 vyšetrení % celkového tuku; z biochemických vyšetrení bolo realizovaných 58 vyšetrení celkového cholesterolu, 10 vyšetrení glukózy, 8 vyšetrení kyseliny močovej a ďalej bolo 36 somatických vyšetrení merania TK a pulzu.

Výjazdové aktivity v rámci PCOPZ v roku 2022 boli realizované v spolupráci s NTS Nové Zámky - do Šaľa, MÚ Nové Zámky a Štúrovo.

Počas Dňa otvorených dverí na našom RÚVZ, spojeného s poskytnutím informácií a poradenstva na tému škodlivosti fajčenia tabaku, odvykania od fajčenia a pasívnej inhalácie tabakového dymu spolu s meraním oxidu uhoľnatého smokerlyzerom bolo vyšetrených spolu 11 klientov.

Telefonické poradenstvo na odvykanie fajčenia a poradenstvo podľa vypracovaného harmonogramu v rámci linky pomoci bolo poskytnuté 10-krát.

Propagácia Svetového dňa diabetu bola realizovaná na webovej stránke RÚVZ zverejnením testu „Riziko vzniku diabetes mellitus 2.typu“ a informácií o ponúkaných službách v rámci Poradne zdravia v RÚVZ Nové Zámky prostredníctvom webovej stránky úradu a oslovením Jednoty dôchodcov. Na základe zverejneného samotestu a individuálnou osvetou kontaktovali PCOPZ 18 klienti, ktorým bolo poskytnuté meranie glukózy z kapilárnej krvi s individuálnym poradenstvom a informáciami zameranými na prevenciu ochorenia diabetes mellitus 2.typu.

Odborné poradenstvo s konzultáciami bolo poskytnuté 143-krát a do siete zdravotníckych zariadení boli odporučené 3 klienti.

Spolu bolo realizovaných 288 antropometrických meraní, 181 biochemických vyšetrení a 4 somatické vyšetrenia. Z toho bolo 33 meraní výšky, 41 meraní váhy, 41 vyšetrení BMI, 41 meraní obvodu pásu, 41 meraní obvodu bokov, 29 vyšetrení WHR, 21 vyšetrení WHtR, 41 vyšetrení % celkového tuku, 79 vyšetrení celkového cholesterolu, 21 vyšetrení HDL cholesterolu, 21 vyšetrení LDL cholesterolu, 21 vyšetrení triacylglycerolov, 31 vyšetrení glukózy, 8 vyšetrení kyseliny močovej a 36 somatických vyšetrení merania TK a pulzu.

Poradenstvo pre problematiku AIDS v rámci nadstavbovej poradne – Špecializovaná poradňa pre HIV/AIDS nebolo žiadané zo strany obyvateľstva a odbery na HIV v roku 2022 neboli vykonané.

Národný akčný plán pre problémy s alkoholom na roky 2021 – 2030

Cieľom Národného akčného plánu je zvýšiť zdravotné uvedomenie a zdravotnú gramotnosť o rozsahu a povahe zdravotných, sociálnych a ekonomických účinkov škodlivého užívania alkoholu, ako aj redukovať negatívne dopady pitia alkoholu na rôzne cieľové skupiny, presadzovaním dôsledného dodržiavania regulačných opatrení zo strany štátu.

Cieľom aktivít je zvýšiť zdravotné uvedomenie vo vzťahu k podpore zodpovednému a kontrolovanému užívaniu alkoholu. Dôležitou oblasťou je prevencia vo vzťahu k zvyšovaniu povedomia a informovanosti o nepriaznivých zdravotných a sociálnych dôsledkoch, taktiež priblížiť problematiku fetálneho alkoholového syndrómu a tým zvýšiť informovanosť o škodlivých účinkoch alkoholu počas tehotenstva.

V rámci „Medzinárodného dňa povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme“ bola propagácia realizovaná prostredníctvom plagátu na panely RÚVZ a na webovej stránke úradu, taktiež prostredníctvom besedy na uvedenú tému pre stredné školy, ktorej cieľom bolo priblížiť problematiku fetálneho alkoholového syndrómu a tým zvýšiť informovanosť o škodlivých účinkoch alkoholu počas tehotenstva. Bola uskutočnená 1x beseda na uvedenú tému pre študentov 4.roč. SŠ v Nových Zámkoch, v rámci ktorej bolo k dispozícii poskytnuté DVD – „Vplyv pitia alkoholu počas tehotenstva na vývin plodu“.

Propagácia Európskeho týždňa boja proti drogám bola zabezpečená prostredníctvom mestských úradov v regionálnych novinách „Castrum Novum“, „Štúrovo a okolie“, taktiež na webovej stránke mesta Nové Zámky a Šurany – uverejnenie článku „Európsky týždeň boja proti drogám“ s propagáciou informačnej kampane s názvom „Alkohol za volantom môže zabíjať“ a poskytnutia informácií z oblasti primárnej prevencie látkových závislostí pre občanov mesta Nové Zámky a okolia so zameraním sa na alkohol. Cieľom bolo upozorniť na možnosť vzniku tragických udalostí na cestách spôsobených jazdou pod vplyvom alkoholu a taktiež zákaz jazdy pod jej vplyvom.

V rámci „Európskeho týždňa boja proti drogám“ bola realizovaná 3x beseda na tému „Alkohol a iné drogy“, bolo poskytnuté DVD filmu „Až do dna“, „Počas tehotenstva na vývin plodu“ „Kým stúpa dym“ pre SŠ v Nových Zámkoch, počet edukovaných 52 žiakov 4. ročníka. Propagácia bola taktiež zabezpečená zostavením odborného panelu k uvedenej téme Alkohol, fajčenie a drogy v priestoroch nášho úradu.

Národný program podpory zdravia pre roky 2021 - 2030

Hlavným cieľom aktualizovaného Národného programu podpory zdravia je zlepšovať zdravotný stav obyvateľstva Slovenskej republiky, prostredníctvom zvyšovania úrovne zdravotného uvedomenia a podpory zdravia. Ďalším cieľom je dlhodobo zlepšiť úroveň zdravého životného štýlu obyvateľov SR založeného na prevencii a minimalizácii rizík a udržať vykonávanie preventívnych opatrení z hľadiska výskytu infekčných ochorení v minimálne rovnakom rozsahu ako sa vykonávajú v súčasnosti.

V rámci „Svetového dňa zdravia“ bola uverejnená na webovej stránke úradu tlačová správa „Naša planéta, naše zdravie“, ktorej hlavným cieľom bolo upozorniť verejnosť na klimatickú krízu, ktorá je zároveň aj krízou zdravia ako upozorňuje Svetová zdravotnícka organizácia. Cieľom bolo poukázať na znečistené ovzdušie a jeho vplyv na zdravie ľudí, potravinovú bezpečnosť a šírenie infekčných ochorení.

Propagácia „Svetového dňa duševného zdravia“ bola realizovaná prostredníctvom plagátu na panely RÚVZ na uvedenú tému, taktiež bol základným školám v Nových Zámkoch poskytnutý informačný materiál - brožúra ako zabrániť násiliu páchanému na deťoch a dospievajúcich.

Aktivity v oblasti prevencie nádorových ochorení: sa týkajú primárnej prevencie, ktorá je súčasťou nadrezortnej zodpovednosti za predchádzanie ochoreniam v spoločnosti. Bola realizovaná edukácia v prevencii onkologických ochorení, aktivity boli zahájené v mesiaci február – v nadväznosti na Svetový deň boja proti rakovine s tematikou prevencie rakoviny prsníka, krčka maternice a prevencie rakoviny hrubého čreva a konečníka, ktorých cieľom bolo zvýšiť povedomie o rizikových faktoroch rakoviny a o možnostiach prevencie a zásadách zdravého životného štýlu. Cieľové skupiny pre problematiku rakoviny prsníka a krčka maternice boli dievčatá/SŠ (s celkovým počtom 68 dievčat na SZŠ v Nových Zámkoch) a pre problematiku rakoviny hrubého čreva a konečníka bola populácia v produktívnom veku 40+ (s celkovým počtom 51 – diaľkoví študenti, učitelia na škole, pracovníci úradov). Boli realizované prednášky- 3x prednáška „Prevencia rakoviny hrubého čreva a konečníka“ pre dospelú populáciu a 3x prednáška „Prevencia rakoviny prsníka“ a „Prevencia rakoviny krčka maternice“ pre žiačky 2. roč. SZŠ v Nových Zámkoch. Zdravotno – výchovné aktivity boli zamerané na edukáciu s prezentáciou a diskusiou s využitím zdravotníckeho modelu prsníka a hrubého čreva. Na záver bol predložený dotazník získaných vedomostí a postojov v rámci monitorovania efektivity aktivít u cieľových skupín.

„Európsky deň melanómu“ – na webovej stránke úradu bola zverejnená tlačová správa z ÚVZ SR na uvedenú tému rakovina kože - „Európsky deň melanómu“.

Aktivity v oblasti plnenia úloh zameraných na aktívne starnutie:

Na podporu zdravšieho a kvalitnejšieho života pre ľudí v staršom veku boli informované domovy dôchodcov, domovy sociálnych služieb a zariadenia pre seniorov v Nových Zámkoch a okrese o možnosti poskytnutia prednášok a vzdelávacích aktivít zo strany RÚVZ o zdravom životnom štýle pre seniorov.

„Týždeň mozgu“ bol realizovaný prostredníctvom propagácie aktivít a úloh na precvičenie mozgových závitov na webovej stránke úradu a sociálnych sietí ÚVZ SR, taktiež bola zaslaná informácia 8 zariadeniam sociálnej starostlivosti v Nových Zámkoch a okrese o možnosti zdieľania uverejňovaných príspevkov a inšpirácie pre sociálnych pracovníkov pri práci s klientami zariadení DSS/ZSS.

V rámci „Svetového dňa Alzheimerovej choroby“ bol vytvorený panel pre zamestnancov RÚVZ na podporu a rozvoj vedomostných a kognitívnych funkcií mozgu. Cieľom aktivít bolo priblížiť problematiku Alzheimerovej choroby a poukázať na vedenie aktívneho životného štýlu, taktiež bola realizovaná prednáška „Alzheimerova demencia“ a prednáška „Ľudský mozog a naša pamäť“ pre 25 seniorov v ZSS „Vek nádeje“ Nové Zámky. Zároveň boli realizované kognitívne tréningy pre seniorov z pracovných zošitov (vedomostné a kognitívne

aktivity) zamerané na priradovanie slov, doplňovanie čísel, názvov, hľadanie a tvorenie skupín slov, slovné analógie, hľadanie správneho poradia činností s dôrazom na potrebu tréningu pamäti.

V rámci mesiaca október Mesiac úcty k starším boli poskytnuté Domovom dôchodcov a Zariadeniam pre seniorov v Nových Zámkoch propagačné ZV materiály so zameraním na zdravý životný štýl seniorov, pohybovú aktivitu, prevenciu pádov seniorov, prevenciu rakoviny hrubého čreva a očkovanie seniorov.

Pri príležitosti „Svetového dňa osteoporózy“ boli poskytnuté Domovom dôchodcov a Zariadeniam pre seniorov v Nových Zámkoch propagačné ZV materiály so zameraním na zdravý životný štýl seniorov, pohybovú aktivitu, prevenciu pádov seniorov.

Aktivity v oblasti prevencie a odvykania od fajčenia:

„Svetový deň bez tabaku“ - bol zostavený odborný panel s tematikou fajčenie a choroby dýchacích ciest – TBC, rakovina pľúc, astma a chronická obštrukčná choroba pľúc. Na webovej stránke RÚVZ bola uverejnená tlačová správa z ÚVZ SR s názvom „Odvykanie od tabaku prospieva zdraviu a aj životnému prostrediu“.

Propagácia Svetového dňa bez tabaku bola zabezpečená aj prostredníctvom webovej stránky RÚVZ uverejnením oznámenia o termíne konania Dňa otvorených dverí, ktorý sa konal v dňoch 30.5.2022 a 31.5.2022 s poskytnutím informácií a poradenstva na tému škodlivosti fajčenia tabaku, odvykania od fajčenia a pasívnej inhalácie tabakového dymu spolu s meraním oxidu uhoľnatého smokerlyzerom pre spolu 11 klientov. Zisťovanie stupňa závislosti bolo realizované prostredníctvom dotazníkových metód – škála závislosti od cigariet a Fagerströmov dotazník závislosti na nikotíne pre 8 klientov - fajčiarov (z toho 1 klient – silná závislosť, 1 klient stredná závislosť, 6 klientov v kategórii neznámená závislosť na nikotíne) spojené s poskytnutím individuálneho poradenstva na odvykanie od fajčenia.

V súvislosti s nadobudnutím účinnosti zákona č. 89/2016 Z.z. o výrobe, označovaní a predaji tabakových výrobkov a súvisiacich výrobkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov sme v roku 2022 poskytli 10-krát telefonické poradenstvo na odvykanie od fajčenia podľa vypracovaného harmonogramu v rámci linky pomoci.

Aktivity v oblasti plnenia protidrogovej stratégie:

Hlavným cieľom je zodpovedne reagovať na zmeny v drogovej situácii a prijímať opatrenia, ktoré významným spôsobom napomôžu predchádzať vzniku a riešeniu problémov v oblasti uvedenej problematiky, ako aj k zníženiu zdravotných a sociálnych rizík a škôd spôsobených drogami. Zlepšenie prevencie realizuje oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu zabezpečením prednášok so zameraním na edukáciu a poradenstvo pre školy a rodiny v oblasti primárnej prevencie drogových závislostí s poskytnutím zdravotno- výchovných materiálov.

Propagácia „Medzinárodného dňa proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi“ bola realizovaná zostavením odborného panelu k uvedenej téme – Návykové látky a prevencia drogovej závislosti v priestoroch RÚVZ Nové Zámky a realizáciou výtvarnej aktivity s názvom „Takto trávim svoj voľný čas“. Usmernenie k aktivite bolo zaslané 51 základným školám v Nových Zámkoch a okrese. Cieľom bolo nakresliť kresbu na uvedenú tému, v ktorej deti znázornia ako trávia svoj voľný čas. Cieľovou skupinou boli deti vo veku 10-15 rokov, akcia sa realizovala v čase od 22.6. – 30.6.2022. Do výtvarnej aktivity sa zapojili 2 školy, spolu bolo zaslaných 7 kresieb, z toho boli 3 najzaujímavejšie uverejnené na webovej stránke nášho RÚVZ.

Cieľom výtvarnej aktivity bolo zvýšiť povedomie o téme návykových látok, pôsobiť na vytváranie aktívneho protidrogového postoja a zmysluplného trávenia voľného času.

Ďalej bola realizovaná beseda 1x na tému „Prevencia fajčenia a iných drog“ pre žiakov strednej školy v Nových Zámkoch, spolu 72 žiakov 1.ročníka. V rámci besedy bolo žiakom SZŠ poskytnuté DVD z trilógie dokumentov na tému: „Riziká pitia alkoholu z neoverených a pochybných zdrojov“ a DVD s názvom „Kým stúpa dym“.

Propagácia Európskeho týždňa boja proti drogám bola zabezpečená prostredníctvom mestských úradov v regionálnych novinách „Castrum Novum“, „Štúrovo a okolie“, taktiež na webovej stránke mesta Nové Zámky a Šurany – uverejnenie článku „Európsky týždeň boja proti drogám“ s propagáciou informačnej kampane s názvom „Alkohol za volantom môže zabíjať“ a poskytnutia informácií z oblasti primárnej prevencie látkových závislostí pre občanov mesta Nové Zámky a okolia so zameraním sa na alkohol. Cieľom bolo upozorniť na možnosť vzniku tragických udalostí na cestách spôsobených jazdou pod vplyvom alkoholu a taktiež zákaz jazdy pod jej vplyvom.

V rámci „Európskeho týždňa boja proti drogám“ bola realizovaná 3x beseda na tému „Alkohol a iné drogy“, bolo poskytnuté DVD filmu „Až do dna“, „Počas tehotenstva na vývin plodu“ „Kým stúpa dym“ pre SŠ v Nových Zámkoch, počet edukovaných 52 žiakov 4. ročníka. Propagácia bola taktiež zabezpečená zostavením odborného panelu k uvedenej téme Alkohol, fajčenie a drogy v priestoroch nášho úradu.

„Školský program“ (nie je súčasťou PaP)

„Školský program“ bol zameraný na monitorovanie spotreby ovocia a zeleniny, mlieka a mliečnych výrobkov, zdravotného uvedomenia a pozitívnych zmien stravovacích návykov. Bol spojený s realizáciou besied a prednášok na školách v spolupráci s oddelením hygieny detí a mládeže, so zameraním na význam ovocia a zeleniny, mlieka a mliečnych výrobkov a zdravého životného štýlu. OPZVZ zrealizovalo 1x prednášku „Stravovací režim a správna výživa“ pre 34 žiakov 4. roč. ZŠ v okrese Nové Zámky.

Pri príležitosti „Svetového dňa výživy“ počas Týždňa zdravej výživy boli 3x realizované prednášky „Hygiena potravín“, 3x „Zdravá výživa a správne stravovanie“ s použitím interaktívnej prezentácie zameranej na oblasť hygieny potravín pre 185 žiakov 7.8.9. ročníka ZŠ v Nových Zámkoch; ďalej 4 prednášky „Zdravá výživa“ pre 11 žiakov 1.- 4 roč. a 5.-9. roč. v Špeciálnej ZŠ v Nových Zámkoch a pre 19 žiakov 1.-4. a 5.-9. roč. v Špeciálnej ZŠ v Palárikove. Ďalej boli realizované 4 prednášky „Zdravý životný štýl a hygiena“ pre 11 žiakov 1.- 4 roč. a 5.-9. roč. v Špeciálnej ZŠ v Nových Zámkoch a pre 19 žiakov 1.-4. a 5.-9. roč. v Špeciálnej ZŠ v Palárikove a 1 prednáška „Zdravá výživa a správne stravovanie“ pre 26 žiakov 7. roč. ZŠ v Nových Zámkoch.

Projekt „Viem čo zjem“ (nie je súčasťou PaP)

Projekt „Viem čo zjem“ je projektom celosvetového programu Nestlé Healthy Kids, s celoslovenskou pôsobnosťou. Projekt bol schválený MZ SR a MŠ SR, ÚVZ SR a jednotlivé RÚVZ sú jeho odbornými partnermi.

Cieľ projektu je motivovať žiakov základných škôl k vyváženému životnému štýlu, správnym stravovacím návykom a podporiť ich záujem o pohybové aktivity. Projekt pozostáva z 2 prednášok a niekoľkých súťaží. Cieľová skupina sú žiaci základných škôl vo veku 9-12 rokov (3., 4., 5., 6. ročník ZŠ). Aktívna účasť RÚVZ spočíva v realizovaní prvej úvodnej prednášky a aktívnej práce s deťmi pracovníkom OPZVZ – na prednášku je vymedzená 1 vyučovacia hodina. Po skončení projektovej časti na jednej vybranej škole, je potrebné vyplnenie anonymného dotazníka efektivity pre deti. Po skončení všetkých prednášok na škole, v ktorej sa uskutočnil projekt pracovníčkou OPZVZ, sa vyplní záznam o priebehu školenia.

V rámci projektu podporujúceho zdravú výživu detí s názvom „Viem čo zjem“ v roku 2022 boli realizované prednášky na tému „Ovocie a zelenina“ - spolu 2 prednášky pre 34 žiakov na vopred vybratých školách, ktoré boli kontaktované na jeseň 2022. RÚVZ Nové Zámky v šk. r.

2022/2023 nebol vybratý na realizáciu zberu dát formou dotazníka efektivity, v roku 2022 sa zber uvedených dotazníkov nerealizoval. Záznamy z jednej ZŠ o priebehu školenia boli zaslané elektronicky na ÚVZ SR.

MUDr. Juraj Benko
regionálny hygienik
generálny tajomník služobného úradu